

Profetari din toate țările, uniți-o!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Nr. 4 (244)

Anul IX
30 Ianuarie 1960

**RECOLTELE
DIN GHEATĂ**

(Citiți reportajul
din pag. 6-7).

COMUNISMUL ȘI PLANETA NOASTRĂ

de Ion MIHĂILEANU

Cuvintele sînt prea palide pentru a desena momentele epocale pe care le trăim și care vor schimba radical întreaga istorie a umanității. Generația noastră este participantă și martoră la trei grandioase și gigantice creații: triumful orînduirii socialiste în Uniunea Sovietică și în țările de democrație populară, cursa pentru cucerirea cosmosului, lupta pentru dispariția definitivă a războaielor din viața planetei noastre. Trăim în secolul

în care cele mai îndrăznețe visuri ale înaintașilor noștri, tot ceea ce ar fi putut părea multora drept utopie, devine realitate palpabilă. Rachetele sovietice ajung în Lună și prima planetă artificială se învîrtește în jurul Soarelui, rachetele grele pornite de pe teritoriul Uniunii Sovietice amerizează precis în Pacific pentru a deschide apoi drumul zborului spre alte planete ale sistemului solar; la New York, N.S. Hrușciov prezintă celebrele propuneri de dezarmare ge-

nerală și totală pentru ca apoi, la Moscova, conducătorul guvernului sovietic să anunțe reduceres cu încă o treime a efectivului forțelor armate sovietice; Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. a înfățișat mărețul tablou al planului septenal, care deschide drumul depășirii economice a celei mai înaintate țări capitaliste, S.U.A., planul victoriei comunismului — pentru ca peste un an să se afle nu numai că septenalul a fost început cu bine, dar că în 1959 produc-

te sentimentul panicii la gîndul consecințelor pe care le va avea belșugul lumii socialiste asupra evoluției sociale a țărilor independente din Asia și Africa, și chiar a țărilor din Europa apuseană, dezvoltate industrial dar cu pături muncitoare supuse exploatații, șomajului și discriminării sociale, culturale și politice.

Și cucerirea cosmosului, și dispariția războaielor n-ar fi posibile fără existența acelei orînduirii care a început o dată cu bubuiturile de tun ale „Aurorei” în 1917 și a cărei strălucită expresie o constituie grandiosul septenal al construcției comuniste.

Perspectiva depășirii producției materiale a S.U.A. în următorii ani, ca și cifrele de ansamblu ale planului septenal nu mai trezesc, ca altădată, zîmbetele sceptice ale apologeților capitalismului. Prea des au fost contrazi de realitățile istorice, pentru ca să se mai încumete a nega prosteste evidența. Perspectiva victoriei comunismului trezește, în cercurile conducătoare ale economiei și politicii din Apus, uimirea și, mai ales, îngrijorarea. În epoca sputnicilor și a rachetelor interplanetare sovietice e greu să se mai vorbească despre „utopii”. Presa burgheză e cu deosebire alarmată de soarta capitalismului, de perspectiva că va fi înfrînt în întrecerea economică cu țările socialiste. Ni se pare semnificativ comentariul din „New York Times”, ziarul cel mai reprezentativ al cercurilor conducătoare din S.U.A.:

„Dacă țelurile stabilite pentru 1965 și 1970 vor fi realizate efectiv în termen — scrie ziarul american — în următorul deceniu lumea comunistă va cîștiga în mod evident întrecerea economică cu Occidentul. Nu este cazul să ne autolinștim, îndeosebi acum cînd Hrușciov ne-a avertizat în privința ritmului rapid al dezvoltării economice pe care speră să-l atingă în viitorii cîțiva ani”.

Ici, colo, nu cu aceeași obraznicie ca acum 30 de ani, se mai aud glasuri burgheze care contestă posibilitatea de a se atinge, concomitent, în U.R.S.S. cea mai mare producție industrială și cel mai înalt nivel de trai din lume. Scepticismul arborat de circumstanță, din motive lesne de înțeles,

de sentimentul panicii la gîndul consecințelor pe care le va avea belșugul lumii socialiste asupra evoluției sociale a țărilor independente din Asia și Africa, și chiar a țărilor din Europa apuseană, dezvoltate industrial dar cu pături muncitoare supuse exploatații, șomajului și discriminării sociale, culturale și politice.

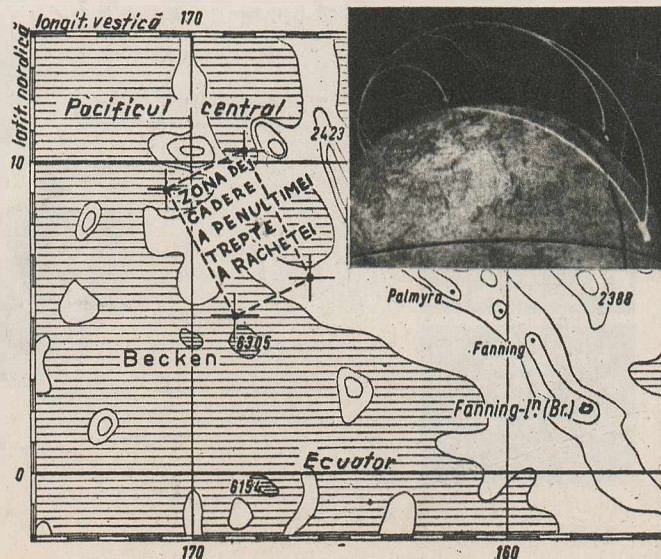
Să lăsăm însă lupii să urle (urlă de data asta mai timid și a pagubă!) și să ne îngăduim a visa la viitorul nostru apropiat. Pentru că viitorul Uniunii Sovietice este și al tuturor țărilor socialiste. Să ne închipuim că munca manuală grea va fi lichidată în întregime prin mecanizarea completă a proceselor de producție în toate ramurile economiei naționale, că tehnica vie a comunismului va înfăptui generalizarea întreprinderii total automatizate și uzinele se vor transforma în uzine-universități; în același timp se va reduce timpul de muncă și va crește timpul liber, paralel cu creșterea continuă a salariului real — spre deosebire de S.U.A. unde, după calculele sociologilor americani, automatizarea industriei prelucrătoare ar duce la aruncarea în brațele șomajului a peste 15 milioane de lucrători...

În curînd (și acest curînd îl va cunoaște generația actuală) va fi înfăptuit țelul final al comunismului. Generația noastră va trăi această transpunere în viață a celui mai minunat vis!

La Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., N.S. Hrușciov spunea: „Cîștigînd întrecerea economică cu S.U.A., vom desăvîrși numai prima etapă a construcției comuniste. Nivelul dezvoltării economice atins în această etapă nu înseamnă nicidecum pentru noi stația terminus, ci doar o haltă unde vom putea ajunge din urmă cea mai dezvoltată țară capitalistă, pentru a o lăsa în această haltă și a ne continua înaintarea”.

Domnilor din halta capitalistă, răspundeți la întrebarea istoriei: ce veți face cînd comunismul va deveni realitate pe o imensă parte a planetei noastre?

Zona în care a căzut penultima treaptă a rachetei balistice sovietice. În dreapta sus: traiectoria aproximativă a zborului rachetei.

VARĂ

ÎNTOIUL

IERNII

Reportaj de George CIUDAN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

— Lasă-ne, dom'le, că am crescut la coada vacii.

— Să-ngropăm porumb necopt în pământ? Ferească sfântul!

Constantin Ghețu — președintele — s-a făcut, de minie, ca sfecla.

— Care va să zică, sinteți împotriva porumbului-siloz?!

— Împotrivă!

Fiind cu totul străini de foloasele porumbului-siloz, oamenii s-au împotrivit. Lucrul acesta s-a petrecut, acum trei ani, la gospodăria colectivă din Valea Roșie, raionul Oltenița.

În scurtă vreme, biroul organizației de bază a convocat adunarea generală a comunistilor. La ordinea de zi, un singur punct: „Sarcinile membrilor de partid pentru dezvoltarea sectorului zootehnic. Importanța porumbului-siloz în vederea sporirii producției de lapte și carne“.

Zilele care mai rămăseseră pînă la însilozare erau extrem de puține. Comunistii n-au încetat nici o clipă agitația în jurul acestei probleme. Dar cu toată strădania, roadele au fost mici: s-au însilozat doar 15 tone de porumb.

Cite unul, în numele prudenței, preciza:

— Nu punem mai mult, pînă nu vedem cu ochii.

Cînd s-a îngropat porumbul, un țaran cu ochii umeziți de lacrimi din pricina „sacrilegiului“ s-a tînguit:

— Trimitem pe lumea cealaltă munca noastră. Înormintăm porumbul. Aleluia!

Lucrurile au luat însă o întorsătură și mai proastă. Cînd s-a destupat silozul cei ce l-au avut în grijă l-au lăsat în voia domnului. L-au pătruns aerul și ploile. Porumbul a început să putrezească. Nici dracul nu-l mîncă. Mirosul de putregai se simțea de la distanță.

Necăjit peste măsură, omul care a lăcrimat cînd s-a făcut însilozarea l-a apucat de mîncă pe Constantin Ghețu:

— Ei, Constantine, ai văzut? Ai ajuns la vorbele mele! L-am prins pe dracul de picior cu silozul tău.

Președintele iarăși s-a infierbîntat:

— Nu silozul e vinovat, bre! Capul, omule! Capul și mîinile noastre.

— Adică, nu te-ai vindecat de siloz?

— Nici vorbă. La anu', cînd vom munci altfel, ai să vezi siloz în toată legea.

— Să dea domnul să iasă vreo brînză, da' nu prea cred.

Rețineți: faptele acestea s-au petrecut acum trei ani.

TĂRANII ÎMPOTRIVA „TRADIȚIEI“

Într-adevăr, în anul următor s-a muncit altminteri. Comunistii continuau să lămurească necesitatea porumbului-siloz. S-a demonstrat de ce valoarea unităților nutritive ale porumbului-siloz e cu mult mai mare decît cea a porumbului boabe. Bineînțeles că treaba aceasta, dacă s-ar fi făcut în mod „academic“, nu ar fi valo-

rat multe parale. Ea a fost însă adresată minții și inimii colectivităților, ținîndu-se seama de nivelul omului care n-a suit încă toate treptele revoluției culturale.

Așa stînd lucrurile, oamenii au început să se pătrundă teoretic de importanța porumbului-siloz. Dar țaranul e, prin excelență, un om practic; chiar dacă s-a convins teoretic de un lucru, pînă nu vede, nu crede. E drept că, în ziua însilozării porumbului, n-a mai plîns nici un țaran pentru acest „sacrilegiu“ și nici nu s-a găsit vreunul care să zică: „Lasă-ne, dom'le, că am crescut la coada vacii și avem știință de la bunici“...

Dar oamenii au măsurat rezultatele ceva mai tîrziu, în toiu iernii și, mai ales, în primăvară, cînd vitele gospodăriei erau grase și frumoase, cu păr strălucitor și cu ugere pline, cum n-au fost niciodată.

— Am fost proști, măi frate.

Succesele gospodăriei colective din Valea Roșie atrag tot mai mulți țărani muncitori. Cele două perechi de tineri din fotografie — veniți să prezinte președintelui cererea pentru intrarea în colectivă — fac parte din zecile de familii care au cerut primirea în marea familie a colectivităților din Valea Roșie.

cînd am votat împotriva porumbului-siloz.

— N-am fost proști, bre, am fost, cum se zice... tradiționaliști.

— Tot un drac e!...

CELE MAI PUTERNICE ARGUMENTE

Bătrînii ziceau: „Cu vitele scoate sărăcia din casă“. Dar în trecut, țărănimea muncitoare

CLINCHET ALB

De ce ziceți că iarna-i sălbatică și rea? Sălbatică? — Ba jucăușă și zvăpăiată-i ea. Sus, pe Surduc, cât ne-am mai prins la trîntă! Mă presăra cu diamante — puzderie mărunță — mă înșfăca de mijloc, sărînd și hăulînd în vreme ce pădurea ne îndemna vîind. Eu m-avîntam cu chiot, voinicește, iar ea, vîzînd că nu mă dovedește, se da-ntr-o parte, tăcută — și-n tării spuzea întreaga boltă cu stele albăstrii.

Dar veselă ca azi și-aiț de minunată, nu mi-a fost dat s-o văd în nici-o altă dată, aiț de bucuroasă, de plină de avînt! Un clinchet alb e lumea, din cer pîn-la pămînt, un hohot alb, din fulgii cît palma de copil: te-orbește și te-adoarme, apoi, venînd tiptil, închipuirea-ți spune — cînd stai privînd uimit — că-n bucuria albă pierdută-n înfînit, voioși, cu sîniușă, la joacă prinși cu ea, copiii cîntă imnul confetelor de nea.

Ortac cu îndrăzneșii, iarna-i prieten bun. Ba rîde, ba s-avîntă în danțul ei nebun, apoi... mă simte poate că o pîndesc, căci iată, stă iar pe loc și tace... Dar aflu-apoi îndată ce șotii mai urzește, căci pe nepusă masă, îmi chiuie și-mi suflă prin hornul vetrii-n casă... Așa ne hîrjonim, așa mă-ngîna ea — cum mai puteși s-o credeși sălbatică și rea?!... Cînd voia bună-i pierе și, tristă, își ia seamă, zîmbește ostenită, făcînd un semn, și cheamă în locu-i primăvara, mezina-n strai cochet... Pornește-apoi agale, în sus, către brădet și dup-atîta trîntă și-atîtea jocuri crunte se-așterne la hodină, pe-un pisc înalt de munte.

În romînește de Galu PERIAN

n-avea cum să materializeze înțelepciunea zicalei. Azi putem spune: „Cu vitele se aduce bogăție în gospodăria colectivă”. Sau: „Cu porumbul-siloz sporim bunăstarea noastră”. În sensul acesta, ca să fim concreți, îngăduiți-ne câteva exemple.

Furajarea vitelor din gospodăria colectivă din Valea Roșie cu porumb-siloz a modificat balanța veniturilor sectorului zootehnic după cum urmează: 150.731 lei în 1957; 189.328 lei în 1958; 247.454 lei în 1959. Cît timp a respectat tradiția hrănirii vacilor în timpul iernii numai cu dughie, coceni și lucernă, gospodăria colectivă din Valea Roșie a obținut anual, de fiecare vacă, în medie, o producție de lapte ce n-a depășit 1.500-1.600 litri; introducerea în hrana vacilor a porumbului-siloz a modificat rezultatele după cum urmează: producția medie de lapte de fiecare vacă, pe 1959: 2.000 de litri planificați, 2.600 de litri realizați. Mai mult: pînă acum doi ani, la fiecare sfîrșit de februarie colectiva din Valea Roșie era nevoită să scoată bani din pungă și să alerge în diverse comune, pentru a cumpăra furaje. De doi ani, lucrul acesta nu se mai întîmplă. În locul lui, a apărut altul: gospodăria distribuie colectivștilor importante cantități de furaje pentru zilele-muncă, rămîinînd și cu un plus de furaje, pe care-l valorifică, împlinîndu-și alte nevoi.

O veste bună: procentul de grăsimе al laptelui recoltat în G.A.C.-Valea Roșie s-a ridicat la 4%.

Dar mai exista un avantaj: se știe că, de obicei, vacile dau cea mai mare producție de lapte în timpul verii, iar cea mai scăzută în timpul iernii; e vorba însă de vacile furajate după... tradiție. În ceasul de față lucrurile nu mai stau așa la Valea Roșie; acum, în toiu iernii, producția de lapte este în această colectivă tot atît de bogată ca aceea din mijlocul verii. Mai mult: procentul de grăsimе a crescut, față de cel din timpul verii, de la 3,4%-3,6% la 4%. Cum se explică? Prin simplul fapt că valoarea nutritivă sporită a porumbului-siloz își spune cuvîntul.

Deci, ce e de făcut? Să se acorde o deosebită atenție culturii porumbului pentru siloz.

O FAPTĂ DE LAUDĂ

În septembrie anul trecut colectiviștii trebuiau să astupe ultimul și cel mai mare siloz. Aici se afla hrana vitelor pentru două luni. Era într-o sîmbătă după-amiază. Groapa era făcută, pereții uscați, lipiți și văruiți, porumbul trecut prin tocătoare și îndesat de tractor. Se cerea un singur lucru: acoperirea silozului cu pămînt. E un lucru de căpetenie, care trebuie făcut cu pricepere și răspundere. Cerul se involburase. Norii pluteau amenințători și vesteau furtună. Brațele de muncă erau puține, deoarece toamna reclama culegerea recoltelor de pe cîmp. Către seară, nici un sfert de muncă nu era făcut. Pe ulițe roiau oamenii. Veneau de la cîmp. Un strigăt străbătu satul:

— E-n pericol silozul. Vine ploaia! Fetele, nevestele și bărbații care se-ntorceau de pe tarlale n-au mai plecat acasă, deși erau pătrunși de oboseală și-i chema cina. Erau peste 150 de oameni. Au apucat lopețile, cazmalele și, neavînd unelte suficiente, au muncit cu sîntele mîini. Printre ei erau și mulți dintre aceia care, în urmă cu trei ani, vedeau în insilozarea porumbului un sacrilegiu. Printre ei se afla și Ivan Tudor, membru în consiliul de conducere.

Cineva l-a înșepat:

— Mă, nea Ivane, ce te omori așa? Omul, fără să ridice ochii de la siloz, a răspuns scurt și extrem de serios: — Îmi fac autocritica...

Spre dimineață furtuna s-a liniștit. A început să plouă. Dar, bine adăpostit, porumbul dormea și-și începea fermentația.

Dormeau și colectivștii care, în noaptea aceea, săvîrșiseră o faptă de laudă.

NU VĂ MULȚUMIȚI CU ACESTE SUCCESE

În 1959 gospodăria colectivă din Valea Roșie a cultivat 35 de hectare cu porumb-siloz. După Expunerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, ținută în 3-5 decembrie anul trecut, colectivștii au hotărît să dubleze în 1960 suprafața destinată acestei culturi. Se pare însă că oamenii sînt mulțumiți de producția obținută la hectar (30.000 kg). Și nu e bine, pentru că, în condițiile de aici, producția porumbului-siloz poate fi mult sporită.

Tovarăși colectivști! Aveți la îndemînă trei motoare. Ia încercați să irigați porumbul pentru siloz și veți obține nu doar 30.000 kg la hectar. Trebuie să faceți lucrul acesta, intrucît, așa cum ați hotărît dv., pînă la sfîrșitul acestui an n-o să mai aveți 30 de vaci, ci 100.

Lucrați în așa fel, încît, și în toiu iernii viitoare, la dumneavoastră să fie vară.

Maria Vasile și Elena Năstase se numără printre mulgătoarele fruntașe ale gospodăriei.

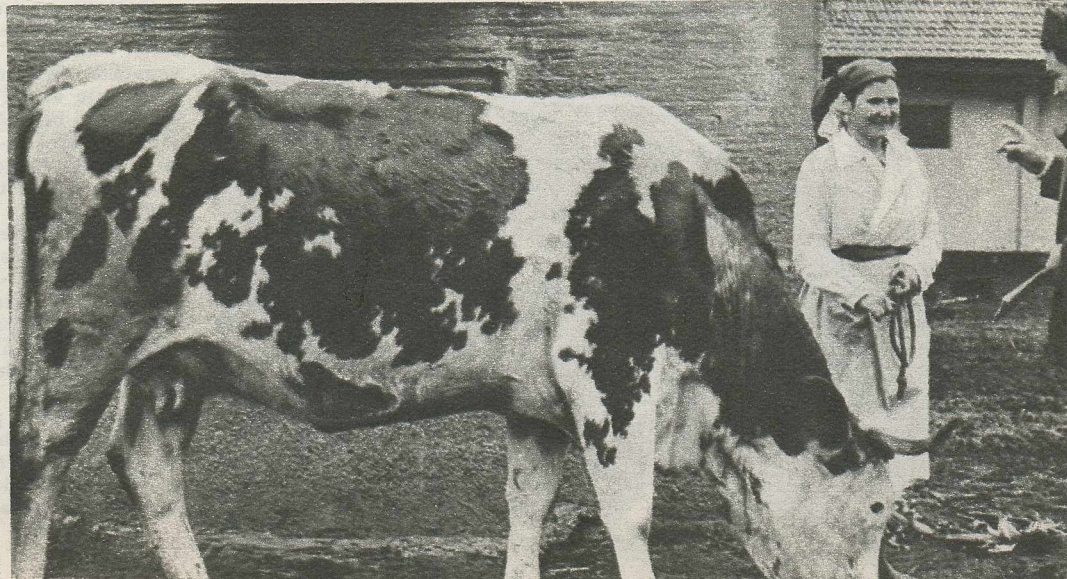
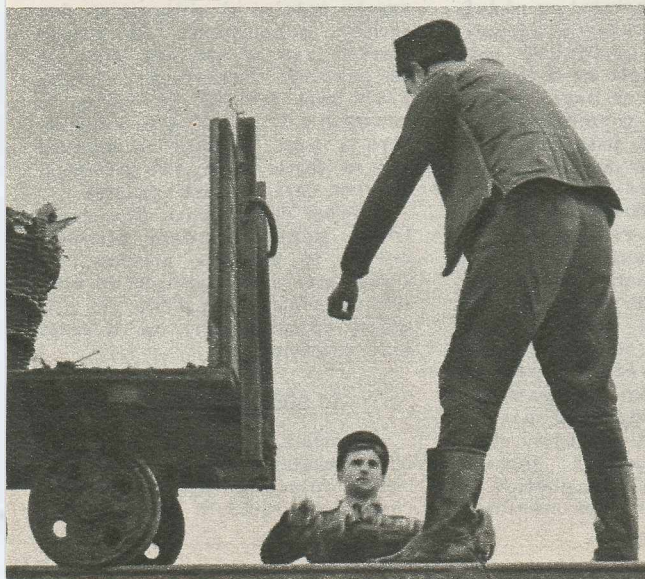

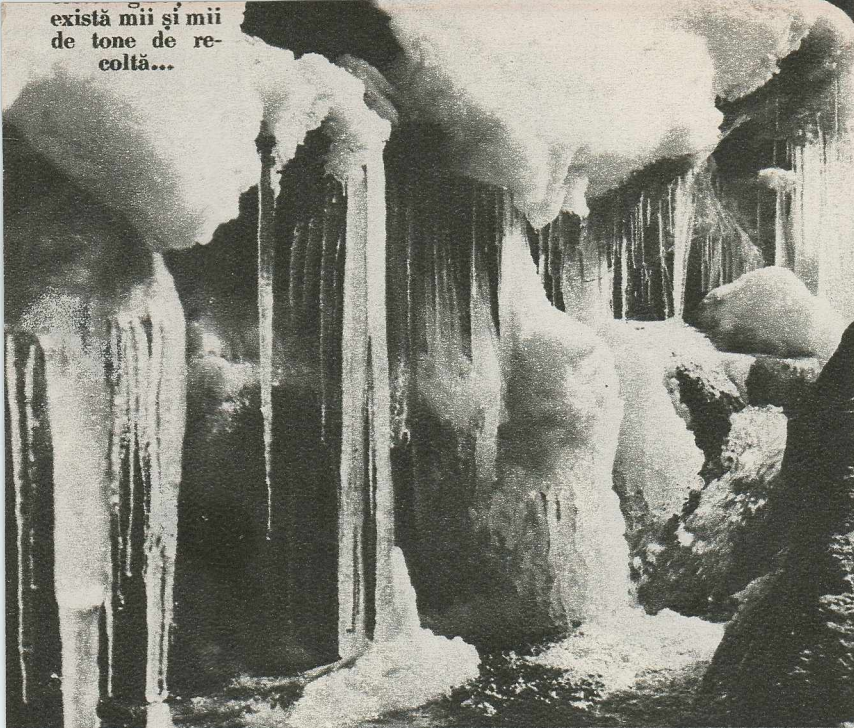
La hărnicie și devotament, trebuie adăugată știința. Iată de ce Inginerul agronom al gospodăriei, Stancu Stolan, le vorbește îngrijitorilor și mulgătoarelor despre metodele înalțate de hrănire a vitelor.

Transportul furajelor de la siloz la grajduri se face mecanizat.

Bascula înregistrează creșterea în greutate a unei vaci hrănite cu porumb-siloz.

există mii și mii
de tone de re-
coltă...

RECOLTELE DIN GHEAȚĂ

La vastele lucrări de irigații din R. P. Chineză participă treizeci de milioane de țărani.

O sete discretă, dar... respectabilă

Apa este un element primordial al vieții. Cercetările științifice au arătat că atât fauna cât și flora pămînteană și-au avut leagănul în apă, pentru ca numai după multe milioane de ani să cunoască ceea ce noi numim sol. „Năravul” acvatic îl mai au de altfel și azi multe forme biologice, iar necesitatea de apă o are toată lumea vie, inclusiv cea vegetală.

Un om trebuie să bea zilnic 1,500 litri apă (sub formă de mâncare și băutură). Corpul său conține circa 60% apă — sângele conține 79%, iar dinții (pînă și dinții!) au o zestre de 10% apă.

În ce privește vegetalele, ele consumă discret dar masiv. Un copac mare, bunăoară, poate absorbi, într-o zi călduroasă, aproximativ ½ tonă de apă! Cantități impresionante vehiculează și utilizează și culturile de cîmp.

Planeta e generoasă însă...

Oamenii au constatat cu năduf, încă de la începuturile agriculturii, această insașiabilă sete vegetală. Ce simplu ar fi fost (și ce simplu ar fi!) să bagi boabele în pămînt fără să-ți pese de umiditatea lui, fără să-ți pese de ploaie, și să scoți frumos saci de recoltă — precum prestidigitatorul șoareci din joben... Realitatea fizico-chimică a brazdei este însă incompatibilă cu basmul. Ca să dea recolte, solul cere nu numai muncă și îngrijire, ci și apă. Din fericire, planeta noastră n-are temeuri să i-o refuze. Dimpotrivă. În afară de cele trei pătrimi din suprafața sa, ocupate de oceane și mări, pămîntul mai are apă și pe uscat — fluvii, râuri etc. — și în atmosferă, precum și în „investiții” de ghețuri și zăpezi. În total, apă evaluată

la o greutate de circa 1 miliard de miliarde de tone! Trebuie să recunoaștem că e o cantitate mai mult decît respectabilă!

Dar dacă natura pămînteană a fost generoasă, nu s-a priceput de loc în calcule de amplasare și în... pedagogie. Așa se face că pe glob apa este distribuită cu totul neuniform și că manifestă tot soiul de capricii. Există regiuni pe pămînt unde ea se găsește în cantități suficiente, dar e sălbatică, rebelă și păgubitoare; există regiuni unde se găsește în cantități mici și există pustiuri unde ea devine o problemă de viață. Ce-i de făcut în fața acestor situații? Ea trebuie cucerită, trebuie smulsă, reeducată și, uneori, transformată.

Deșerturi-grădini

Niciunde geografia pămîntului n-a cunoscut o intervenție a omului, mai amplă și mai creatoare asupra apei, ca în Uniunea Sovietică. Milioane și milioane de metri cubi au fost domesticiți sau smulși solului și obligați să dea recolte nemaiauzite și curent electric sau să prefacă pustiuri în grădini. Experiența aceasta vastă este folosită cu succes în campania de cucerire și valorificare a apei, pornită în ultimii ani în țările democrat-populare, printre care și țara noastră.

Alături de Uniunea Sovietică, China populară poate prezenta și ea, în direcția aceasta, un bilanț strălucit, dobîndit în ultimul deceniu. Lucrările de irigație cuprind azi, în această țară prietenă.

71.300.000 de hectare

asigurînd o progresivă creștere a producției agricole. În ce privește folosirea apei subterane (una din resursele de irigație)

PANAMEZII ÎN LUPTĂ PENTRU LIBERTATE

Iată cum se face topirea artificială. Prin im-
prăstierea de cenușă de lemn sau de cărbune pe un
kilometru pătrat de gheață sau zăpadă se obțin
10.000 metri cubi de apă în 24 de ore. Prin această
metodă a fost obținută, într-o regiune situată la
mare altitudine (4.500 m), o cantitate de 15 mi-
lioane metri cubi de apă.

numai în 1958 au fost săpate
3.000.000 de fântini.

Anul acesta, lucrările de iriga-
ție cunosc o amploare sporită
față de anul trecut: la ele partici-
pă peste 30 de milioane de țărani,
îndrumați și ajutați îndeaproape
de specialiști.

Așadar, vaste amenajări de
irigație, de domesticire, captare
și valorificare a apei. Și, pe
lângă toate acestea — ca o incu-
nare — o amplă acțiune de
prefacere a ghețurilor în apă,
în vederea irigației, în regiunile
secetoase din nord-vest.

Pare simplă topirea gheții, cînd
ți-o reprezinti în chip de șapte
blocuri uitate pe trotuar de
personalul unui restaurant bucu-
reștean, într-o toridă dimineață
de vară. Dar blocurile sînt sim-
boluri artificiale, în miniatură.
Ghețurile geografiei ignorează
absolut orice noțiune de stas...
Acolo unde există, ele sînt imense.
Într-atît încît, dacă ar fi topite
la un loc cu toată zăpada de pe
pămînt, globul nostru s-ar căptu-
și cu un strat de apă gros de
20 de metri.

COPERTA NOASTRĂ:

Oamenii de știință chinezi stu-
diează cu grijă ghețurile seculare
din munții Kilien, pe care le
vor topi dînd mai multă apă
agriculturii.

Din fericire pentru pămînteni,
acest lucru nu se întîmplă și nu
se va întîmpla. Pentru realizarea
unei asemenea „performanțe” ar
trebui o energie colosală. E
drept că soarele o deține cu vîrf
și îndesat dar, din cauza diferi-
telor rețineri de pe parcursul
cosmic și atmosferic, nu ne par-
vine la sol decît circa 44% din
această energie ajunsă la nive-
lul atmosferei. Deci, atît pămîn-
tenii cît și ghețurile pot fi liniș-
tiți...

Și, totuși, ghețurile Chinei de
nord-vest sînt nevoite, în ultima
vreme, să facă excepție de la...
liniște. Încep să fie topite, în
vederea irigației.

Ceea ce n-a făcut mîndrul soare,

în secole și secole, realizează
acum oamenii. Campania aceasta
cunoaște o deosebită amploare
în munții Kilien. Regiunile apro-
piate, printre care Gansu, inclu-
siv defileul Hosi, sînt bînuite de
veacuri de o secetă cumplită.
Ploaia este necunoscută aici și
regiunea a fost dintotdeauna un
deșert arid și dezolant.

Și iată că astăzi Gansu, defi-
leul Hosi și alte regiuni se tre-
zesc la viață. Ghețurile eterne de
pe Kilien au început să fie
topite artificial. Apele țintuite
pe munte au început să se scurgă
la vale, potolind setea ogoarelor.

Munții Kilien reprezintă un
imens rezervor de recolte bogate.
În vara anului 1958, o echipă de
o sută de cercetători, trimisă
de Academia de științe a R. P.
Chineze, a efectuat în întreg
acest lanț muntos ample studii
asupra rezervelor de apă ce ar
putea fi valorificate. S-a sta-
bilit că masivele de gheață de
aici cuprind cantități evaluate
la 40.000 milioane metri cubi,
adică de 600 ori capacitatea
marei rezervor de lângă Pekin.
Totodată au fost instalate în
munți, la circa 4.000 m altitu-
dine, două stațiuni experimentale
de cercetări.

Umăr la umăr, cercetătorii
științifici și țărani Chinei noi
lucrează cu îndirjire. Munții de
gheață din nord-vest se topesc.
Și, din inima lor, din clocotul
apei descătuseate, ogoarele altă-
dată pustii vor trage seva recol-
telor bogate.

Constanța BRĂTU

Evenimentele din Panama nu
prevestesc nimic bun pentru im-
perialiștii nord-americani. De
aceia Washingtonul s-a grăbit să
trimită în țara canalului ce leagă
Atlanticul cu Pacificul un emi-
sar, în persoana lui Livingstone
Merchant, subsecretar al Departa-
mentului de Stat al S.U.A., pen-
tru a tempera atmosfera încăr-
cată de la fața locului.

Panamezii nu iubesc imperia-
lismul american, și motivele sînt
multiple... În primul rînd, pen-
tru că S.U.A. ocupă zona cana-
lului al cărui teritoriu este pana-
mez; în al doilea rînd, pentru că
„United Fruit Company” și „Sin-
clair Panama Oil” storc toate
bogățiile naturale ale țării și
vlaga celei mai mari părți din
populația care lucrează pe plan-
tații ori în exploatările petroli-
fere; în al treilea rînd, pentru că
muncitorul panamez nu se bu-
cură nici de tratament, nici de

salariu egal cu al muncito-
rului american și, în al patrulea
rînd, pentru că, în timp ce pana-
mezii sînt dornici de libertate
și independență, jandarmul nord-
american venit în zona Carai-
belor face tot ce poate pentru a
împiedica realizarea acestui desi-
derat. Dar șirul nemulțumirilor
nu se rezumă doar la atît.

În ultimele luni numeroase
manifestații ale populației au
cerut încetarea exploatării cana-
lului de către companiile ame-
ricane. Jandarmii yankei le-au
răspuns cu focuri de arme și cu
gaze lacrimogene. Atunci geamu-
rile ambasadelor americane au fost
făcute țandări, steagul înstelat a
fost rupt în bucăți, automobilele
au fost răsturnate pe străzi, iar
cei 9.000 de americani din Pana-
ma-City au fost sfătuiți de către
autoritățile americane să se retragă
în zona canalului, sub oblăduirea
trupelor și forțelor polițienești.

Aspect din timpul demonstrațiilor antiamericane din Panama-City. Manifestanții dau foc drapelului american, ca expresie a revoltei împotriva politicii imperialiste a S.U.A. față de țara lor.

Panamezii urăsc imperialismul american și acest lucru îl dovedesc nu numai manifestațiile ci și declarațiile diverselor organizații obștești și organisme politice. „Uniunea universitară” a cerut guvernului „să denunțe tratatul în baza căruia Statele Unite au pus mîna pe canal pentru totdeauna”; Adunarea Națională a statului Panama a votat în unanimitate o rezoluție în care cere „ducerea la îndeplinire a planului privind preluarea canalului Panama de sub administrația S.U.A. și trecerea lui în mîna statului panamez”. Iar domnul Merchant, trimisul S.U.A., ca să potolească spiritele, oferă cu generozitate... o abstracțiune — suveranitatea nominală!... — și se cramponează de litera învechită a tratatului Hay-Bunau-Varilla din 1903. Cum s-ar zice, domnul Merchant face apel la istorie. Dar să vedem ce spune istoria...

În 1895, secretarul de stat al S.U.A. de atunci, Austin, declara: „Astăzi, Statele Unite sînt de fapt stăpîne depline pe acest continent, iar cuvîntul lor este lege pentru supușii țărilor care se află sub protecția lor”. Slujbașul marilor capitaliști se întrecuse pe sine însuși în sinceritate și claritate! Într-adevăr, epoca în care Austin declara cele de mai sus este tocmai epoca în care expansionismul nord-american își începe acțiunile lui sîngeroase: în 1898 cotopește Cuba, apoi Porto-Rico, apoi Filipinele și, în cele din urmă, își fixează atenția asupra Columbiei. În prima etapă intră în luptă artileria diplomatică. Ea tatonează, moștește, promite și, la urmă, dictează un tratat înrobitor, prin care Columbia este silită literalmente să cedeze S.U.A. zona canalului Panama, unde compania francezului Lesseps (care întreprinsese cu cîțiva ani în urmă construcția.

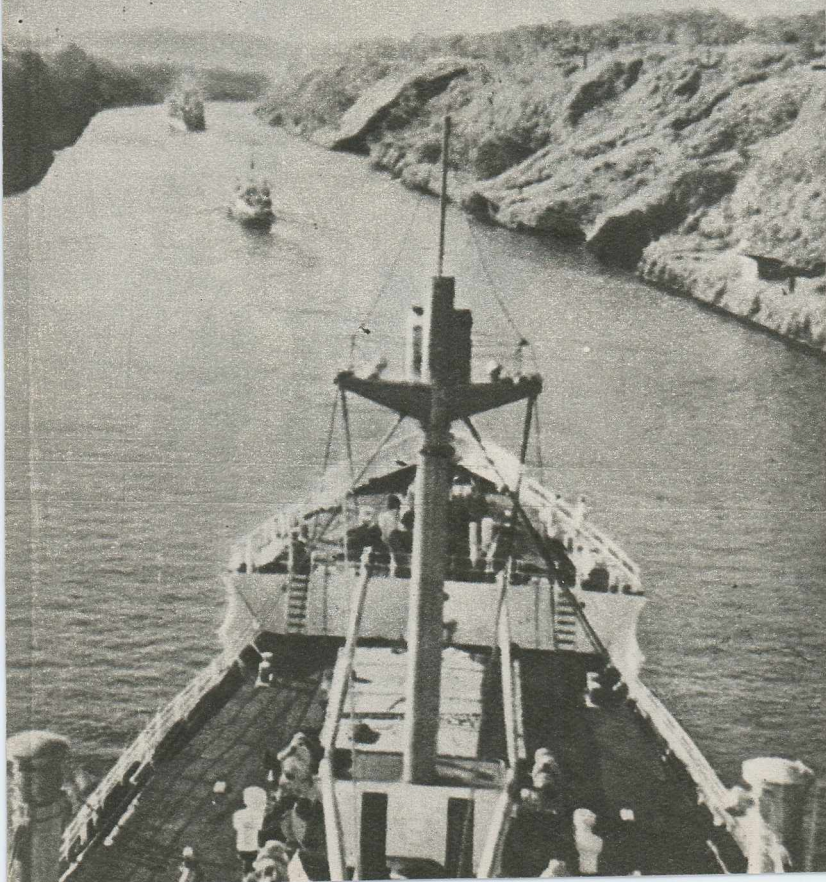

Soldații americani amenință pe manifestații care vor să arboreze drapelul panamez în zona canalului ↑

Pentru a-i împiedica pe manifestații să intre în zona canalului, poliția americană face uz de gaze lacrimogene ↓

Canalul străbate pămînt panamez, dar este stăpînit cu forța de americani.

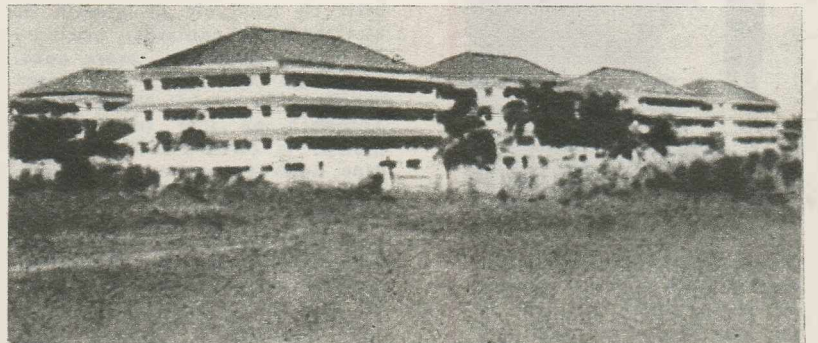

Guvernul Columbiei refuză însă ratificarea tratatului. Atunci intră în acțiune forța armată. Porturile istmului sînt blocate de vasele de război ale S.U.A., este înscenată o răscoală a populației istmului. Columbia e silită să cedeze în fața forței brutale și astfel ia naștere statul „independent” Panama, de fapt o nouă colonie a Statelor Unite. Ne aflăm în ziua de 3 noiembrie 1903. Guvernul panamez, instalat de baionetele americane, aprobă tratatul prin care S.U.A. preiau în proprietate „nelimitată” zona canalului, tratat „logic în epoca colonialismului, dar perimat la această oră, cînd ordinea

internațională are la bază egalitatea între popoare și națiuni” — cum l-a caracterizat de curînd însuși președintele Republicii Panama, La Guardia.

Împotriva acestui tratat înrobitor luptă cu dirzenie poporul panamez. Iar ultimele evenimente din zona canalului arată cu claritate că presiunile diplomatice pe care le exercită Departamentul de Stat, cît și utilizarea forței armate — metode folosite timp de mai bine de 50 de ani de imperialismul american în Panama — nu pot împiedica acțiunea fermă a panamezilor pentru dobîndirea adevăratei libertăți.

C. BOZBICI

Un cartier din Panama-City, în care localnicii nu au acces: aici locuiesc stăpînii americani.

IÁNOS BOLYAI

Se împlinesc o sută de ani de la moartea unui mare om de știință ale cărui idei revoluționau atât de mult cunoștințele oficiale și convenționale ale epocii sale, încît puternicii zilei l-au lăsat să moară în mizerie, consemnându-i decesul prin mîna unui popă filistin cu vorbele „și-a trăit viața fără folos”.

Condica de stare civilă a parohiei reformate din Tg. Mureș poartă de o sută de ani această odioasă inscripție la adresa lui Iános Bolyai, unul din fondatorii geometriei neeuclidiene, care, după E.T. Bell, a scris „cele mai superbe pagini din istoria matematicii” într-o lucrare numită de Buoncompagni (președintele secției de matematică a Academiei din Roma): „Cca mai mare realizare a veacului al XIX-lea în domeniul matematicii”.

★

Iános Bolyai s-a născut la Cluj, la 15 decembrie 1802. Tatăl său, Farkas Bolyai, studiasse matematica la Göttingen și Iena și întreținea corespondență cu Gauss, numit încă în acea vreme „prințep matematicorum”. Iános dovedește din copilărie un talent deosebit pentru geometrie și algebră, suplinindu-l uneori la catedră pe tatăl său, profesor de matematică, fizică și chimie la Colegiul din Tg. Mureș. Suplinitorul nu are decît vîrsta de 14 ani și ar dori să plece la studii la marii profesori ai vremii. Dar e prea tînăr și prea sărac. El trebuie să mai aștepte cîtiva ani și să accepte ajutorul unor „magnați trufași și infumurați” (cum îi numește el însuși într-o scrisoare), pentru a-și urma studiile la Viena. Întorcîndu-se capătă post la fortificațiile din Timișoara, ca sublocotenent de geniu, apoi e avansat locotenent și în scurtă vreme căpitan. Între timp, explo- rează spațiile abstracte ale geome-

triei, dar cîntă și la vioară, ba chiar cu atîta virtuozitate, încît — după cîte se spune — într-un rînd înlocuiește pe concertmaistrul Operei din Viena.

Și tînărul acesta, lucrînd într-o mare izolare științifică, fără documentație, face să se clatine fundamentul euclidian al geometriei — care ființa de două milenii — prin celebra sa lucrare „Știința absolut adevărată a spațiului, independentă de temeinicia sau falsitatea axiomei nr. XI a lui Euclid” (care susținea că într-un plan, printr-un punct se poate duce o singură paralelă la o dreaptă dată și numai una).

Lucrarea terminată, pare-se, mai demult, apare abia în 1832, ca „Appendix” la un tratat al tatălui său, șapte ani după ce un profesor de la Universitatea din Kazan, Lobachevski, făcuse aceeași descoperire, de care Iános Bolyai n-avea să afle decît în 1848, bucurîndu-se de această înrudire spirituală peste meridiane.

Dar noile teorii ale lui Iános Bolyai sînt respinse nu numai de inamicii săi, dar chiar de prietenii săi, care nu-l înțeleg, iar cu propriul său tată duce ani de zile o dispută care ar fi putut culmina într-un duel. Mutat din garnizoană în garnizoană, el e pensionat în 1833, și locuiește cînd la Tg. Mureș, cînd într-un sat din apropiere.

Trăind într-o mizerie neagră și luptîndu-se pentru recunoașterea geometriei sale neeuclidiene, el găsește vreme să scrie și o mică utopie „Teoria fericirii” (păstrată doar fragmentar) în care condiționează fericirea personală a individului de aceea a întregii omeniri.

Și cînd revoluția din 1848 strînge în jurul ei pe cei mai luminați intelectuali ai vremii, el trimite lui Kossuth un memoriu ce dezvăluie concepțiile sale progresiste și în aceeași vreme elaborează un

Bolyai Farkas (tatăl) și Bolyai Iános (fiul). Statuia se află la Tg. Mureș și este opera sculptorilor Csorvássy István și Izsák Márln.

plan pentru alungarea armatelor habsburgice din Ardeal.

În mijlocul acestor frămîntări continuă lupta pentru promovarea teoriilor sale, care, descoperind noi proprietăți spațiului, aveau să lovească atît de puternic în filozofia idealistă. Dar, neînțeles, izolat, părăsit de toți, moare la 27 ianuarie 1860.

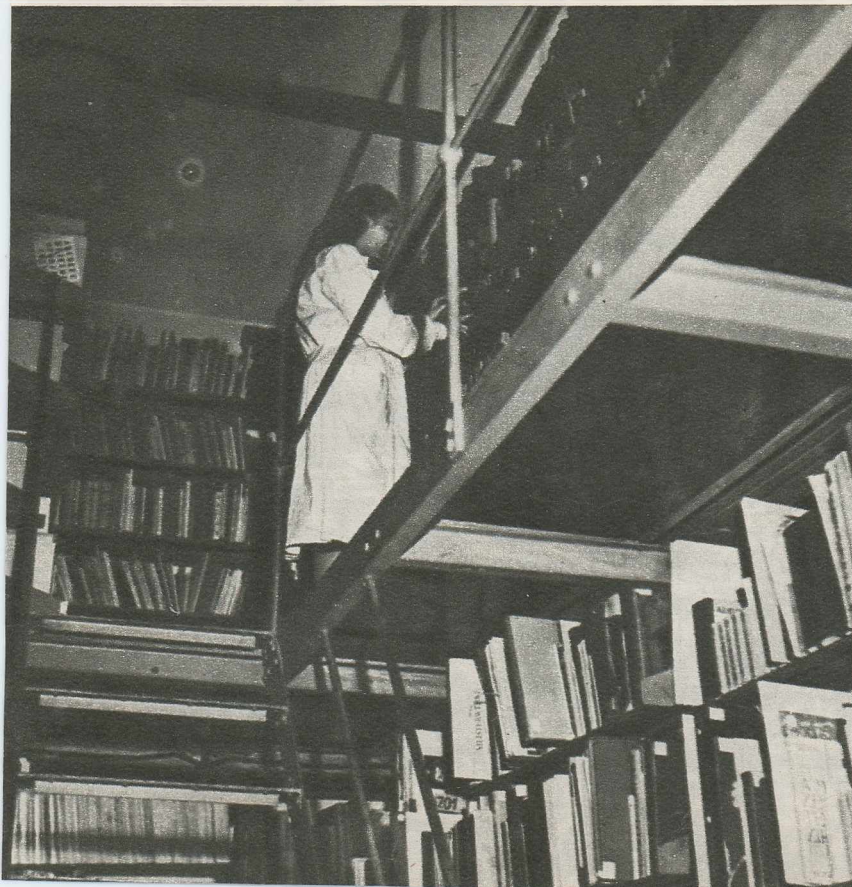
★

Matematician și iubitor al muzicii, Iános Bolyai a fost, în același timp, un luptător. Nu numai deschizînd largi orizonturi științei prin jertfa carierei sale de eventual profesor conformist, dar și prin ideile sale sociale, prin concepțiile sale privitoare la conviețuirea

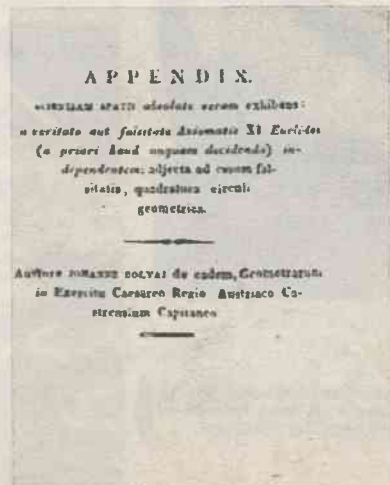
populației romîne și maghiare în Transilvania. „Nimeni nu iubeste, nu prețuiește, nu susține mai mult ca mine națiunea romînă — scria el — și ca oameni îi iubesc la fel ca pe maghiari”.

Nici una din aceste pasiuni nu i-a iertat-o patriciatul contemporan — aceea pentru adevărata știință, aceea pentru poporul de jos, aceea pentru naționalitățile oprimate. Nu i-a iertat firea pasionată și dirză, nu i-a iertat caracterul integru. Astăzi, poporul romîn lăolaltă cu oamenii muncii maghiari, i-au ridicat un monument nepieritor, cum se cuvine marilor deschizători de drumuri în știință, și celor care au luptat pentru adevăr în mijlocul unei societăți ostile.

Într-una din sălile bibliotecii Bolyai din Tg. Mureș.

Coperta operei „Appendix”, a lui Iános Bolyai, în care sînt expuse bazele geometriei neeuclidiene.

Cîteva din compasurile cu care a lucrat Iános Bolyai, aflate în muzeul din Tg. Mureș.

E GATA MASA?

Fotoreportaj într-o uzină... gastronomică de F. URSEANU

Cotroceni. Nici un coș de fabrică nu-și înalță fumul peste cochetele vile... Și, totuși, în păienjenişul de străzi și străduțe, Cotroceniul ascunde o „uzină”... gastronomică.

Și i se spune astfel nu fiindcă mîncarea s-ar prepara ca orice produs industrial, adică pe bandă rulantă, ci pentru două motive care par, de altfel, foarte întemeiate. Primo: pentru că deservește un număr mare de cantine. Secundo: pentru că o serie de operațiuni preliminare gătitului sînt automatizate. Aici se pregătește, în condițiile cele mai moderne, masa pentru o bună parte dintre constructorii marilor șantiere ale Capitalei: pentru muncitorii și tehnicienii care la ora aceasta înalță noile blocuri și marile construcții edilitare ale orașului.

★
Cîți oameni pot primi masa preparată de această „uzină”? Peste 6.000! Asta înseamnă că întreprinderea respectivă expediază zilnic spre cantinele zecilor de șantiere ale Capitalei aproape 40.000 de porții. Este vorba despre trei mese zilnice, a câte două și trei feluri de bucate. Așadar, 40.000 de porții, de la cafeana cu lapte sau ceaiurile de dimineață, pînă la supe, fripturi și prăjituri. Cum se poate realiza o asemenea cantitate de mîncare într-un timp atît de scurt? Iată: o tonă și jumătate de cartofi sînt curățați de mașini automate într-o singură oră, iar legumele, sortate și spălate,

sînt tăiate mecanic și expediate din magazine în marile autoclave în care clocotesc ciorbe sau supe substanțiale.

★
Referent culinar. Iată o profesie nouă, strîns legată de calitatea, de gustul și de varietatea meniurilor. Ei bine, referenții culinari ai întreprinderii care dirijează „uzina” gastronomică răspund, alături de administrator și de bucătarul-șef, în fața celor peste 6.000 de constructori care primesc de trei ori pe zi masa. Și nici unul din meniurile acestor mese nu trebuie să se repete în termen de 7 zile. Gîndiți-vă, de asemenea, și la grija acestor oameni pentru aprovizionarea de iarnă. Cam ce provizii credeți că necesită „uzina” pînă la primăvară? Iată cîteva cifre: 22 vagoane de cartofi, vreo 15 vagoane de varză, vreo 12 de ceapă și... ca rezervă 3 vagoane de conserve!

★
E ora micului dejun, a prinzului sau a cînei. De fiecare dată, constructorii coboară de pe schele, din cabinele macaralelor, din cele ale excavatoarelor, îndreptîndu-se spre micile și cochetele cantine afectate de Sfatul popular al Capitalei marilor șantiere de construcții. Și aceasta se întîmplă în peste 40 de diferite colțuri ale Bucureștiului, la zecile de șantiere pe care le deservește „uzina” gastronomică. Și de fiecare dată o masă hrănitoare, gustoasă, curat preparată, iefîtină așteaptă pe fiecare constructor.

Aspect din ... „uzină”.

„Azi avem o mîncare strașnică!” — anunță voios șeful uriașului laborator, adică bucătarul-șef Lazăr Orban. Iar lucrătorii de pe șantiere confirmă aproape în fiecare zi această apreciere.

Bucătarul-secund, Dobre Vasile, încearcă ciorba. „Într-o singură zi, prepar atîta ciorbă — spune el — cîtă n-am gătit în cei nouă ani de cînd am absolvit școala de menaj și pînă cînd am venit aici”.

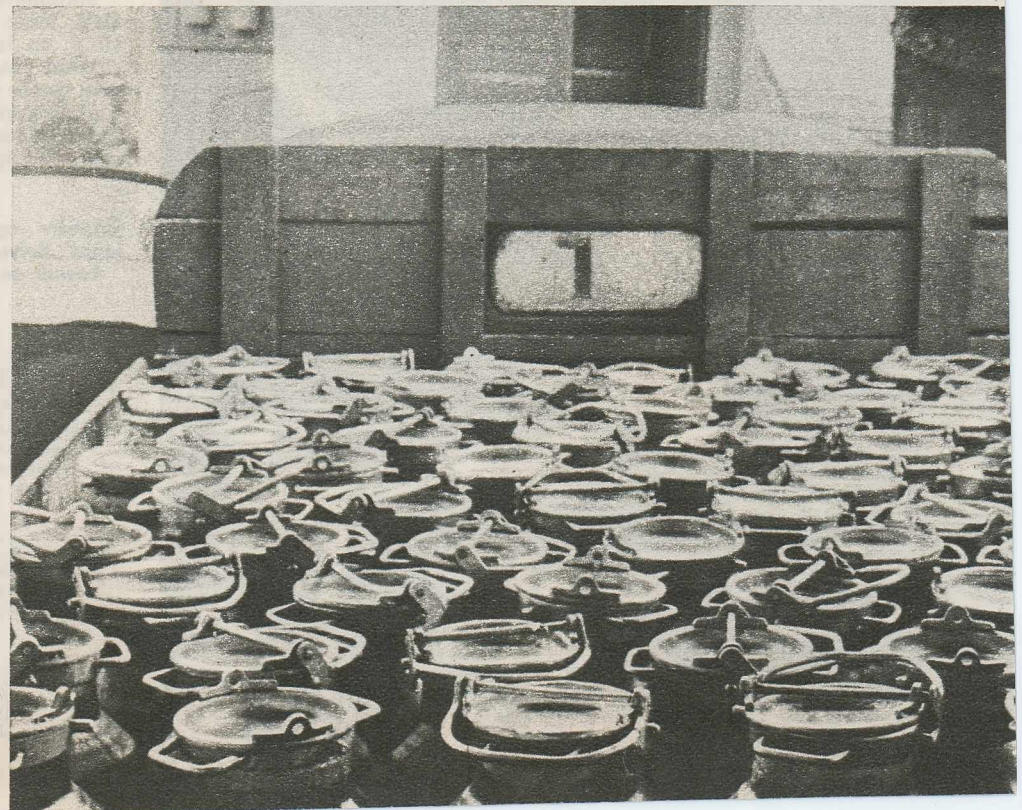

Administratorul... „uzinei”, tov. Drăgan, își inventariază materia primă. Rezultatul socotelilor suscită o întrebare: „o să-i ajungă totuși 22 de vagoane de cartofi pînă la primăvară?”

Felul trei: cozonac.

De cîte ori întîlniți mașini care transporta sute de bidoane, sa nu vă gîndiți numai la lapte. Ele pot transporta și tone întregi de supă gustoasă și fierbinte pentru cantinele marilor șantiere.

SIMBOLURI ALE PĂCII ȘI ÎNȚELEGERII ÎNTRE POPOARE

KIEV—Vas de cristal.

La cea de-a 500-a aniversare a Capitalei noastre, care a avut loc astă-toamnă, au lăsat să fie prezenți și reprezentanții unor capitale și orașe din multe țări ale lumii: Bagdad, Belgrad, Berlin, Budapesta, Hanoi, Helsinki, Montevideo, Moscova, Pekin, Praga, Roma, Sofia, Stockholm, Ulan-Bator, Varșovia, Viena, Washington și orașele Leningrad, Kiev, Șanghai.

Ca omagiu adus Bucureștiului și ca simbol al prieteniei și înțelegerii între popoare, aceste delegații au oferit Statului popular al Capitalei prețioase daruri.

Pentru ca aceste obiecte de artă să poată fi văzute de marele public, Muzeul de

Istorie a Orașului București a organizat o expoziție specială, care a fost vizitată, numai în prima lună de la deschidere, de peste 25.000 de oameni ai muncii.

Din operele expuse, atrag atenția în mod deosebit: macheta statuii lui Iuri Dolgoruki, întemeietorul Moscovei, macheta spărgătorului de gheață atomic „V.I. Lenin”, oferită de orașul Leningrad, vasul de cristal de Boemia, din Praga, statueta de bronz cu dedicație specială pentru București, trimisă în dar din Varșovia, statueta „Lupoiaca”, din Roma, vasul de porțelan, cu încrustații de argint și cu dedicația: „Orașului București, din partea orașului Stockholm”, cupa de argint din Helsinki, copia cheii orașului Washington, statueta din porțelan, din partea orașului Viena, vasul de cristal din Kiev, serviciul de cafea din Bagdad, placheta ce reprezintă vechea cetate a Belgradului, frumoasele broderii din Pekin și Șanghai, drapelele oferite de orașele Hanoi și Ulan-Bator, vasul de porțelan cu dedicație, din Berlin etc.

Reproducerea în culori a acestor obiecte va da posibilitate multora dintre cei ce n-au vizitat expoziția să admire obiectele de artă primite în dar de Capitala patriei noastre, ca semn al păcii, al prieteniei și înțelegerii între popoare.

Prof. Florian GEORGESCU
directorul Muzeului de Istorie a Orașului București

Muzeul de Istorie a Orașului București (interior). →

PRAGA — Vas de cristal de Boemia. ↓

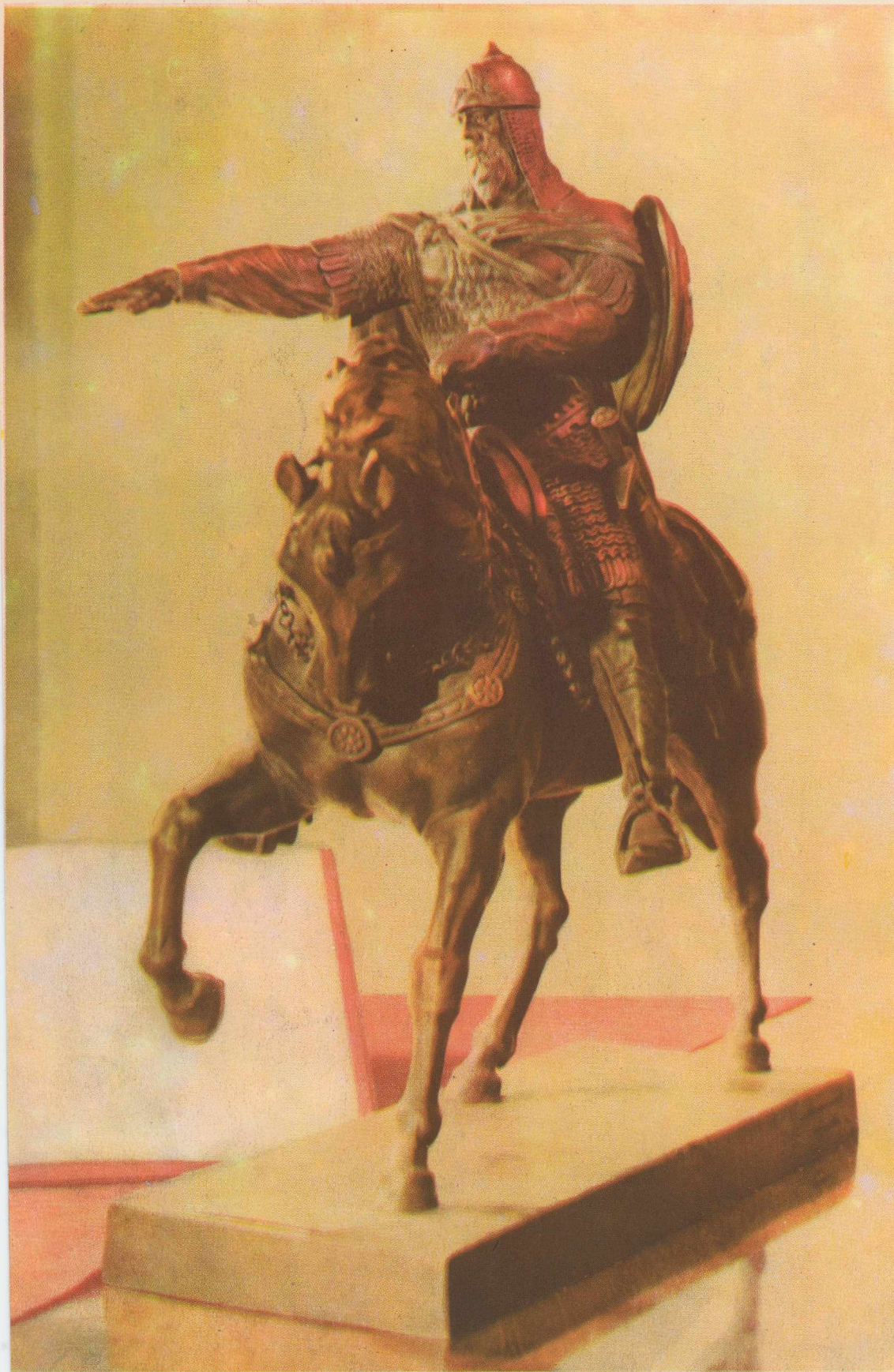
↓ VARȘOVIA — Statuetă de bronz. →

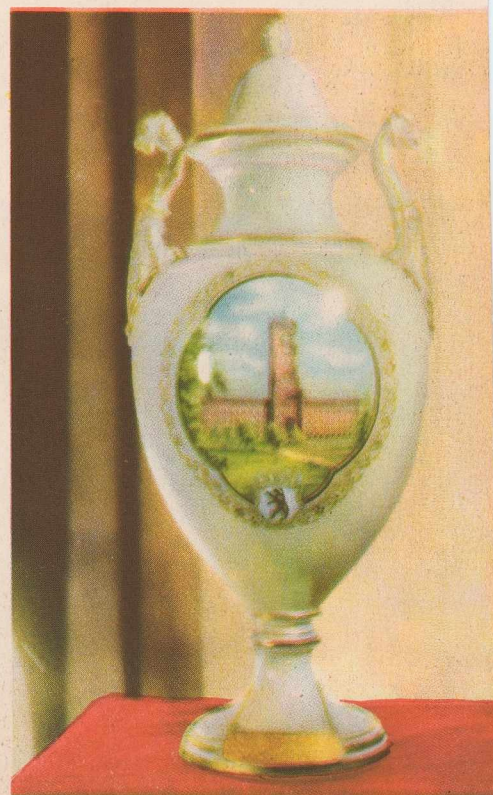
← WASHINGTON — Cheia orașului (copie).

MOSCOVA — Statuetă reprezentând pe Iuri Dolgoruki, întemeietorul Moscovei.

PEKIN — Goblen.

BERLIN — Vas de porțelan.

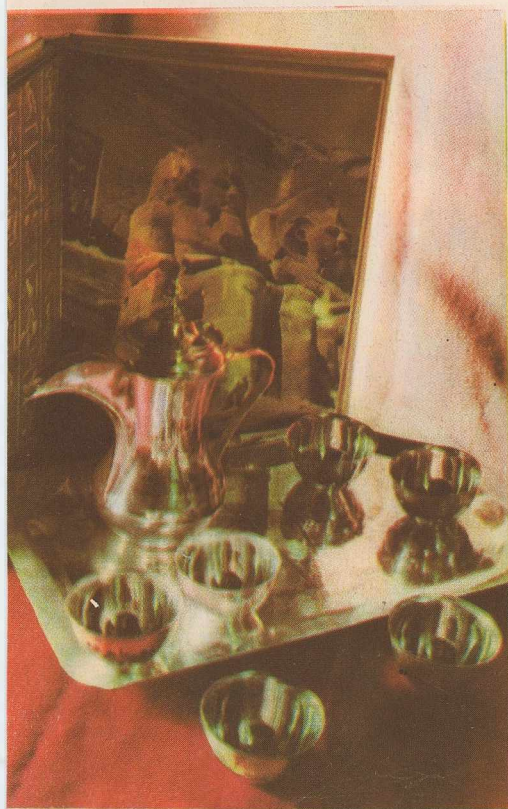

Драпелул дэруит де орашл УЛАН-БАТОР (R. P. Mongolă).

HELSINKI — Cupa de argint.

GDAD — Serviciu de cafea din argint.

ROMA — Statueta „Lupoaica“.

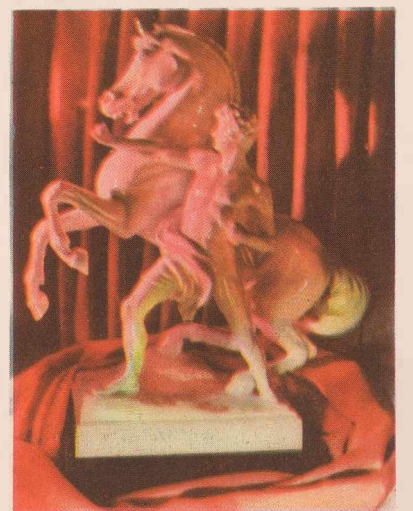

↑
LENINGRAD — Macheta spărgătorului de gheață atomic „V. I. Lenin“.

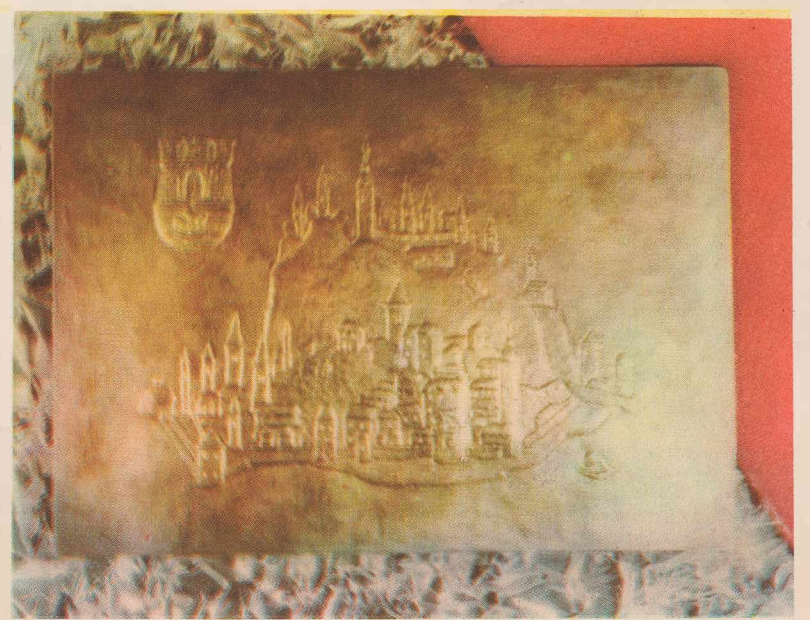
← **MONTEVIDEO** (Uruguay) — Steguleț și album.

VIENA — Statuetă din porțelan. →

BELGRAD — Plachetă reprezentând vechea cetate a Belgradului.

↓
 Drapelul dăruit de orașul HANOI (R. D. Vietnam).

Cei pe care nu-i vedem...

de Sanda FAUR-DIMA

Împreună cu micii ei colegi, Silvia Chicoș imprima o nouă emisiune radiofonică pentru copii.

1. VOCEA DIN DIFUZOR

La început, a fost crezută un „copil minune”. Apoi, a circulat versiunea că e vorba de pseudonimul unui actor cu experiență. Ca, în cele din urmă, să se afirme cu tărie că, de fapt, Silvia Chicoș nici nu există, ci e doar un nume pe care îl folosesc pe rând, la nevoie, actorii liliputani ai Radioului. Și așa, alergând de la o vîrstă la alta, sărind peste decenii și căpătînd cele mai năstrușnice identități, Silvia Chicoș rămînea mereu nevăzută, dar mereu mai îndrăgită de ascultători.

Cine e Niculiță reporterul? Dar Tică și Rică? Cine e Silvia Chicoș, care îi însuflețește pe toți aceștia? Scrisorile veneau una după alta la Radio. Întrebau, mărturiseau admirație. O cereau pe Silvia în noi roluri.

Toate astea au început să se întîmple mai demult, să tot fie vreo zece ani de atunci. Tocmai se „născuse” pe undele radiofonice Mișka, băiețelul ager și vioi din „Cravata roșie”. Apăruse, o dată cu el, și numele Silviei Chicoș. L-au reauzit atunci cînd, strînși în jurul radioului, ascultătorii mari și mici au urmărit cu respirația întretăiată povestea lui Timur și a băieților lui sau cea a Prințului și a Cerșetorului. Iar în diminețile cînd din aparat țîșnea voiosul „Bun găsit! La microfon Niculiță reporterul”, laptele se răcea pe masă iar mama își uita și ea, cîteva minute, de treburi. Silvia Chicoș cucerise inimile.

Se mai întreabă astăzi ascultătorii cine e dînsa? Cei mai mulți

au aflat: e cea mai tînără artistă emerită a republicii noastre (și dacă e „tînără”, înseamnă că nu e nici „copil-minune” și nici vreun bunic cu voce pițigăiată). O artistă care și-a cucerit publicul fără să fi apărut vreodată în fața lui.

Acasă la Silvia Chicoș nu veți găsi pe pereți — ca la orice actor care se respectă — fotografii cu imagini din rolurile interpretate. Pentru simplul fapt că, în fața microfonului, Volodea sau Timur, Prințul sau Cerșetorul, Petea sau Niculiță au avut cu toții unul și același chip: cel al unei fete scunde și subțiri, cu plețele negre căzute pe umeri, cu ochii vii. Ba nu, uite o fotografie de spectacol și, în ea, o fetiță adevărată, cu fundă în păr și rochie deasupra genunchilor. E totuși Silvia Chicoș! Numai că atunci nu și-a jucat rolul în travesti, ci la exact înfățișarea și vîrsta cerută de rol. E rolul de debut...

Teatrul Bulandra prezentase, de puțină vreme, o nouă premieră — „Tessa” cînd, într-o seară, Nineta Gusti (care juca în travesti rolul unei fete) se îmbolnăvi. Cine va apărea în locul ei, cine va putea învăța rolul, de la o zi la alta? Nimeni nu își mai amintește, desigur, cui i-a venit ideea să o încerce pe fetița mașinistului Chicoș. I s-a dat textul și, a doua zi, fetița de 12 ani intra în scenă ca la ea acasă și-și spunea rolul fără greșală. Abia peste cîteva spectacole a început să simtă că, ina-

inte de a păși pe scenă, se sufocă: a aflat atunci cu mirare că asta înseamnă emoție, trac. În spectacolul următor — „Coloniale” — „tînăra actriță” avea un rol titular. Juca alături de V. Maximilian, Maria Filotti, Ion Tali-anu, M. Fotino; se „consacraseră” ca actriță de comedie.

... Și, totuși, Silvia Chicoș — ascultînd de sfaturile preventivoare ale familiei — a urmat, atunci cînd a terminat liceul, Academia comercială. Curios, nu? Curios și... ineficace, pentru că,

pină la urmă, tot teatrului i s-a consacrat, însă teatrului la micron. Iar cunoașterea adîncă a copiilor ca și calitatea pe care o are de a-și modela vocea după vîrsta fiecăruia dintre ei au consacrat-o drept interpretă a eroilor „minusculi”.

O ascultăm la radio pe Silvia Chicoș de peste 10 ani. Timpul i-a maturizat măiestria, dar pentru noi, ascultătorii, Silvia Chicoș rămîne mereu copilă, mereu vioaie, pusă pe șotii, aducîndu-ne întotdeauna pe buze zîmbetul...

2. MÎNILE CARE TRANSMIT VIAȚĂ

— Prin urmare, iată „rolurile” mele preferate — ni s-a adresat Dorina Tănăsescu. Să vi le prezint? (O dată cu aceste vorbe ale ei, fotoreporterul și-a făcut, precum se vede, datoria).

Nu e nevoie: le cunoaștem. Pe Tănădărică, cel „vesel și glumeț, mic dar istet” îl știm de peste zece ani, deși — firește — crescînd, ca tot omul, și-a mai schimbat de atunci înfățișarea, mîntea și „stilul”; Fănică Luca, încropit din scîndurele după chipul și asemănarea celui autentic, ne-a încîntat mai de mult prin concertu-i parodie, iar pe gingașa și nefericita Mădălină am urmărit-o în pribegiiile ei de-a lungul întregii „Povești a porcului”. În sfîrșit, îl știm bine și pe năzdrăvanul Ivan din „Călușul cocoșat”, ca și pe birjarul mustăcios din „Punguta cu doi bani”.

Pe toți aceștia îi cunoaștem. Nu la fel de bine, însă, o știm și pe cea care i-a metamorfozat din lemn inert în „actori”. Căci, în timp ce în fața ochilor noștri marionetele sînt vesele și triste, în timp ce ele iubesc, suferă și trăiesc pe scenă, cea care le-a dăruit fiorul vieții a rămas ascunsă privirilor publicului. Spectatorii obișnuți ai teatrului de păpuși au „văzut-o” pe Dorina Tănăsescu (fără a o vedea, de fapt) în cincizeci și patru de roluri: cincizeci și patru de marionete au jucat pe scenă prin măiestria ei, în cei peste zece ani de cînd arta păpușărească a primit, din partea regimului democrat-popular, un teatru de stat. Înaintea acestui deceniu, însă, un altul, întreg, a cuprins căutările mai mult sau mai puțin izbutite ale cîtorva păpușari ce voiau să ridice tradiția reprezentațiilor lui Vasilache și Mărioara la nivelul artei culte. Dorina Tănăsescu se afla printre aceștia. La capătul celor douăzeci de ani stau nu numai zecile de spectacole date prin școli, atenee populare, tabere de vară, ci și un teatru întreg, realizat — împreună cu colega sa Ioana Constantinescu — în Cairo. Cele două artiste romînce, trimise de sta-

tul nostru, au creat în capitala Egiptului primul teatru de stat din istoria acestuia.

... Teatrul „Tănădărică” e acum cunoscut în toată lumea. A colindat Europa de la Moscova la Dresda, de la Varșovia la Praga și Berlin, a poposit în Egipt, iar acum doi ani a fost gazda Festivalului păpușăresc mondial, primind atunci aplauze și premii înalte pentru măiestria sa. Pitită în spatele scenei minuscule, Dorina Tănăsescu își primea, poate, cu modestia specifică păpușarului, partea din aplauze care i se cuvea: în școlile pe care „Tănădărică” le-a organizat de-a lungul anilor, au fost elevii ei mulți dintre cei mai buni marionetiști ai teatrului (Antigona Papazicopol, R. Zolla, Eugenia Dimitriu, Elvira Chladek). La rîndul lor, aceștia duc astăzi mai departe învățătura primită; și — prin școli, pe la cămine culturale — apar mereu noi iubitori ai artei păpușărești.

Ce a adus-o pe Dorina Tănăsescu spre teatrul de păpuși? S-ar părea că întîmplarea, dacă ne gîndim că Dorina s-a pregătit pentru a fi profesoară de desen. Primii pași i-a făcut din îndemnul cunoscutei animatoare a teatrului nostru păpușăresc, Lucia Calomeri. Pentru următorii pași au ajutat-o mult scrisorile pline de sfaturi și învățăminte pe care celebrul profesor praghez Skupa i le-a trimis ca răspuns la întrebările ei. Profesoara de desen s-a hotărît: vocația ei adevărată o chema spre teatrul de marionete. Și iată, o aflăm și astăzi aici și-i dăm, seară de seară, partea de aplauze ce i se cuvine pentru spectacolele pe care „Tănădărică” le oferă... copiilor de toate vîrstele.

Dorina Tănăsescu ne prezintă „rolurile” ei preferate.

Prietenul OMULUI

de P. KOŞELEV

A. P. Cehov în anul 1888.

La sfârşitul secolului al XIX-lea Anton Pavlovici Cehov a completat starea civilă a Rusiei, așa cum completase Balzac starea civilă a Franței la mijlocul aceluiași secol. Țărani, profesori, polițiști, actori, jochei, preoți, prințese apar. în nuvelele sale.

în toată configurația lor socială și morală.

„... e unul dintre cei mai buni prieteni ai Rusiei, un prieten înțelept, imparțial și sincer, un prieten care o iubește și suferă pentru toate durerile ei” — scria Gorki despre Cehov. „Fiecare nouă povestire a lui întărește și mai mult acea notă extrem de valoroasă și necesară pentru noi, nota de încredere în viitor și dragoste de viață”.

Și, într-adevăr, marele prieten al Rusiei, marele prieten al oamenilor simpli, literatul atât de uman, pe care critica burgheză îl acuza ba de tristețe iremediabilă, ba de răceală totală, privea cu încredere și optimism viitorul omenirii: „... totul se va răsturna, se va schimba ca prin farmec. Și atunci vor fi aici case uriașe,

splendide grădini feerice, fîntni artezicne nemaivăzute, oameni minunați” — spunea el. În opera cehoviană întîlnim în dese rînduri afirmații care prevestesc înnoirea din temelii a Rusiei. Studentul Trofim din piesa „Livada cu vișini” exclamă: „Toată Rusia e grădina noastră, noi mergem irezistibil spre o stea orbitoare care arde, acolo, în depărtare. Înainte! Să nu rămîneți în urmă, prieteni!”...

În același timp Cehov demască necruțător vechiul și pe reprezentanții săi. Variata faună din schițele și nuvelele lui Cehov — ratații, vanitoșii, carieristii, toți cei pe care mocirla mic-burgheză îi prinde în apele ei stătute — e scoasă la lumină cu deosebită măiestrie, arătîndu-se și originea acestor rele. Exploatarea omului de către om îi provoacă lui Cehov adînci accente de indignare. În puternica nuvelă „Dușmanii”, doctorul Kirilov adresează lui Aboghin, reprezentant al celor în-avuțiți, usturătoare replici: „...voi socotiți că medicii și în genere muncitorii, care nu miros a parfum și a prostituție, sînt toți sortiți să fie lacheii și jucăriile voastre!”...

Opera lui Cehov — atît piesele cît și lucrările de gen scurt, în care s-a dovedit un maestru —

care a făcut ocolul lumii, e o emoționantă chemare la viață. Simplă și măreață, caldă și comunicativă, ea se adresează uriașului personaj pe care scriitorul l-a iubit cu toate fibrele ființei sale: poporul.

★

Cehov s-a născut la Taganrog, la 17 (29) ianuarie 1860, și a trăit

SIMPLU

acolo pînă în anul 1879, cînd s-a mutat la Moscova. Aici, în casa cu nr. 6 de pe strada Sadovo-Kudrinskaja (în fotografia nr. 1: camera de lucru a scriitorului, din această casă), s-a instalat cu întreaga lui familie. Casa avea două caturi și semăna, după descrierea lui Cehov, cu un scrin. Anton Pavlovici, pe atunci în vîrstă de 19 ani, student la

Facultatea de medicină a Universității din Moscova și colaborator la diferite reviste umoristice, era capul familiei, pe care trebuia să o întrețină. Iată-l în fotografia nr. 2, împreună cu familia sa, în această epocă.

În vara anului 1884 el începe să lucreze ca medic în orașul Voskresensk, lângă Moscova. De acolo, e curînd mutat la Zvenigorod, pentru a conduce spitalul din localitate. Casa din Zvenigorod în care a locuit Cehov s-a păstrat pînă în zilele noastre și, pe zidurile ei, se văd plăcile albe ce amintesc de marele scriitor.

În anul 1890, Cehov pleacă într-o călătorie lungă și grea, pe insula Sahalin, pentru a pătrunde — cum spunea el — „în adîncurile vieții poporului”. Abia ajuns acolo, scriitorul face un recensămînt al populației, fără a-și neglija, totodată, funcția de medic. În așezarea Kirovsk, există și azi spitalul în care Cehov dădea consultații bolnavilor. Dar călătoria aceasta, care i-a dat mari satisfacții, i-a zguduit sănătatea și așa șubredă.

În anul 1892, se mută cu întreaga familie la Melihovo, în apro-

pierea Moscovei. Aici, în fundul unei grădini pline de vișini și de meri, își construiește ocăsuță cu două odăi, cu cerdac înalt și balcon (casa adăpostește azi un muzeu memorial). Cehov creează în această căsuță multe din operele sale — printre care nemuritoare piesă „Pescărușul”. După nopți de muncă la masa de scris, în zori redevine doctor și dă consultații fără plată țăranilor care au nevoie de ajutor medical.

La Melihovo marele scriitor rămîne aproape șapte ani. Aici și în satele învecinate au fost construite, cu ajutorul lui, trei școli populare, iar înainte de plecare începuse să strîngă bani pentru clădirea celei de-a patra școli, în satul Stepîghino.

Piesa „Pescărușul” e pusă în scenă în octombrie 1896, la Teatrul „Aleksandriiski” din Petersburg. Spectacolul însă nu are succes, lucru care îl întristează profund pe scriitor. Cînd, după doi ani, Teatrul de Artă din Moscova (MHAT) hotărăște să monteze și el această piesă, Cehov nu-și dă decît foarte greu consimțămîntul. În cele din urmă, cedează stăruințelor unuia dintre conducătorii artistici ai teatrului, V. I. Nemirovici-Dancenko. Scriitorul citește piesa în fața colectivului teatrului (fotografia nr. 3) care, apoi, se apucă de lucru cu pasiune. Premiera are un succes uriaș și, începînd de atunci, pescărușul devine emblema Teatrului de Artă din Moscova.

De „Pescărușul” mai este legat un eveniment din viața scriitorului. La repetițiile piesei, acesta face cunoștință cu artista Olga Knipper, cu care, nu după mult timp, se căsătorește (fotografia nr. 4).

Mai tîrziu boala îl silește să se

mute în Crimeea, la Yalta. Orașul nu-i place scriitorului, pentru că îl silește să se rupă de viață, în mijlocul căreia era obișnuit să trăiască, îl rupe de Teatrul de Artă, care așteaptă de la el piese noi.

În îndepărtata Yalta primește însă vizitele lui Gorki (fotografia nr. 5), pe atunci încă prea puțin cunoscut și pe care Cehov l-a apreciat din primul moment, prezicîndu-i un mare viitor. Mai tîrziu, cînd țarul Nikolai al II-lea a cerut să se anuleze hotărîrea cu privire la alegerea lui A. Peșkov*) ca academician, Cehov și-a manifestat indignarea împotriva despotismului autorităților țariste și, ca semn de protest, a renunțat la propriul titlu de academician. Tot în această perioadă Anton Pavlovici îl vizitează pe Tolstoi, aflat pentru tratament în apropiere de Yalta, după o gravă pneumonie (fotografia nr. 6). Tolstoi îi iubea foarte mult pe Cehov, și — după cele mărturisite de Gorki — cînd se uita la Anton Pavlovici, privea și devenea duioasă, de parcă i-ar fi dezmiertat fața.

★

Prin întreaga sa operă, A. P. Cehov a afirmat dreptul la ferice al oamenilor simpli. Vreamea aceasta a venit. Patria lui Cehov vestește acum întregii lumi realizările uriașe ale poporului sovietic, pe care istoria le-a înregistrat cu litere de aur.

Personajele ultimelor lucrări cehoviene ar putea spune, dacă ar trăi, astăzi: „... sînt aici case uriașe, splendide grădini feerice, fîntini arteziene nemaivăzute, oameni minunați”...

*) Numele real al lui A. M. Gorki.

ÎN MUZICA ROMÎNEASCĂ

În martie 1933 Opera Română din București își deschide stagiunea muzicală cu un triptic romînesc: baletetele „Iris” de Constantin C. Nottara și „La piața” de Mihail Jora, precum și opera într-un act,

inspirată din lucrarea lui Cehov „La drumul mare” de Constantin C. Nottara. Un an și ceva mai tîrziu (3 octombrie 1934), Opera Română din Cluj reprezintă și ea lucrarea izvorîtă din schița dramatică a

marelui clasic rus, ca apoi „La drumul mare” să ia calea străinătății. (Bratislava, Praga).

Libretul acestei opere, scris tot de Constantin C. Nottara, a menținut atmosfera apăsătoare cehoviană, generală de cruntele nedreptăți ale orînduirii țariste, în care oameni otrăviți sufletește prădă și omoară fără milă. Moșiereasa Maria Egorovna — femeie decăzută, care își părăsise soțul în noaptea nunții, fugind cu un amant — moare în urma loviturii de secure a vagabondului Merik. Muzica lui Constantin C. Nottara, de cea mai autentică factură veristă, are meritul de a fi adus pe scena romînească alît spiritul critic al lucrării, cît și atmosfera rusă (cîntecul vîoi al tînărului Fedia, însoțit de un motiv de armonică,

scena de dans popular rus a veselului Kuzma etc.).

Opera „La drumul mare” s-a reprezentat la București cu un mînunchi de cîntăreși remarcabili ai scenei noastre lirice, printre care George Folescu, Elena Basarab, George Niculescu-Basu, Nicolae Secăreanu, Viorel Chicideanu. Spectacolul a marcat un moment important în creația romînească și rămîne un document semnificativ al pătrunderii creației lui Cehov în țara noastră. Opera a fost reluată în anul 1957 la Ateneu sub formă de concert, de către Ansamblul de cîntece și dansuri al Sfatului popular al Capitalei.

C. V.

Afișul premierei operei „La drumul mare”, ce a avut loc la Opera Romînă din Cluj în 1934.

Punctul pe i

Schiță de Dionisie ȘINCAN

Ilustrații de N. POPESCU

După ce petrecură ochiul cablului de oțel după cîrligul remorcherului, Al. Nicolau și Tudor Savu se așezară, spate în spate, pe o lădă de seule, la pupa ambarcației. Ca la o comandă, își scoaseră țigările și, ferindu-se cu pulpanele hainelor de vîntul care se ridica parcă din adîncurile mării, scăpărară brichetele și le aprinseră. Ei își terminaseră munca. Acum urma ca timonierul Dumitru Vladas să-i ducă în port.

Căpitanul remorcherului, Alexandru Enciu, coborise la cabina din provă. Călătoria aceasta de la digul Binta pînă în port dura două ore. Timp suficient, ca să-și pregătească seminarul de a doua zi, la învățămîntul de partid.

Timonierul trase de sîrmă și sirena lui gros, răgusit. Suierea-ful fu luat de vînt și izbîi de fărîm înalt, prăpăstios. Tărmul îl amplifică în zece, în o sută de sunete, purîndu-l departe, în stepa singuratică. Cei rămași pe digul Binta făceau seme cu șepcile.

— Drum bun, drum bun!
Remorcherul luă un rondou larg, așezîndu-se cu prova pe valuri, în direcția portului. Cablul începu să iasă din mare, se întinse încet și, cînd ajunse ca o coardă vibrîndă, vasul se smuci ușor.

— Bun timonier, nenea Dumitru — murmură Tudor.

Elicea se zbatu nebulnește sub pupa, apoi își regăsi un ritm normal și se înșurubă în apă. Remorcherul se urîi din loc. În urma lui porni, trasa de cablu, uriașa macara plutitoare. Săgeata ei metalică, de 20 de m înălțime, părea aici, în pustietatea mării, și mai înaltă. Era de mirare cum de-și menținea echilibrul pe valurile care începură să vină din ce în ce mai dese și mai mari.

Nicolau și Tudor rămăseră la pupă, privind fărîmul care se îndepărta. Fumau în lăcere, numai cu gîndurile lor. Deasupra vibra cablul de oțel legat de macara, jos duceau mașinile, imprimînd vasului o trepidăție uniformă, iar elicea îngina parcă, despiciind pachetele de apă, un cîntec vioi ca un marș. Ei, da, iată-ne din nou la drum! încep legănările obișnuite, exploziile valurilor în pupă, tangajul și raliul — aceste mișcări atât de familiare marinarilor — urletul vîntului în sarturi, se ivește pînă la apă pulberată de etravă, iar cerul înnoțat pare să se legene la dreapta și la stînga, în sus și în jos...

Nicolau și Tudor fumau la pupă. Tăceau. Fiecare cu gîndurile lui. Nu prea erau în apele lcr. De dimineață căpitanul Enciu îi luase la zor din senin. De cînd pășiseră pe puntea remorcherului, din prima zi, Enciu nu-și prea arătase bunătatea inimii. Om rău nu era. Toată lumea îl știa. Făcea parte dintre acei oameni care vor săt pară energici cu orice preț și atunci se arată exigenți pînă în pinzele albe cu cei din jurul lor. Era unul din cei mai vechi căpitani din marina noastră comercială. Pornise de jos, de la cărbunari, lucrînd ani întregi la cuptoare, gol pînă la briu, cu spinarea și roind de sudoare, blestemînd-și viața îngrozitoare. Fusese la cherenul tuturor armatorilor, muștruluit de toți căpitani, anonim ca și tovarășii lui din

pîntecele vaselor. Viața aceasta fără prea multe raze de lumină l-a apăsat vreme îndelungată. Siliindu-l să se închidă în el ca o floare spre seară, făcîndu-l mereu bănuitor. După ce își terminase stagiul la cuptoare, trecuse în rîndul mecanicilor, apoi șef de echipaj. În această funcție, îi mersese vestea de om cinstit; nimeni nu ar fi putut să se plîngă că a fost nedreptățit. Ba, dimpotrivă! În trecut, pe vasele de transport, în loc să fie miina dreaptă a căpitanului — așa se întîmpla de obicei cu șefii de echipaj — făcea trup comun cu echipajul. În felul acesta, pe timpul grevelor marinarilor, Enciu era ales întotdeauna în comitele sau în delegații. În asemenea situații oamenii își

După plecarea lor, Enciu începu să se gîndească la trecutul lui. Își aduse aminte cum îl muștruluiău pe el ofițerii și căpitanii și se bucură că astăzi i-a putut primi pe cei doi tineri, neștirbîndu-le demnitatea. Își propuse să scoată marinari de nădejde din ei.

Cu intenția aceasta pornind, căpitanul Enciu se arătă și mai sever față de cei doi băieți; aceștia nu preocupară nici un efort pentru a satisface exigențele comandantului, mai ales că vechimea și faima de marinar încercat ale lui Enciu impuneau tuturor. Își dădeau silința să îndeplinească programul întocmai. Vasul strălucise de curățenie. Pe puntea metalică, te puteai da ca pe gheață. Ală-

Apoi, liniștindu-se, scoțise că ceea ce-i spusese cei de la căpitanie poate să aibă un graunte de adevăr. De unde să știe băieții ce este în sufletul lui? îi chemase pe amîndoi, cu gîndul să-i mustre bine pentru că nu-i spusese lui mai întîi ce aveau pe suflet. În loc să procedeze așa, biruise însă năravul lui mai vechi și se pomnise ridicînd glasul. Lăsase să-i scape, pe cei pe colo, amărăciunea, spunînd că el vrea să facă marinari din ei, nu păpuși; se încursesese apoi în explicații și, neștiind cum s-o mai scoată la capăt, comandase, supărat pe el însuși:

— Stînga-mprejur! Puneți mîna pe pensule și pe vopsea! Băieții se îndepărtaseră nedumeriți. Nu știau ce s-a întîmplat cu Enciu, de i-a luat la zor din senin!

Plecaseră din zorii zilei să aducă macaraua plutitoare de la capul Binta. Macaraua așezase pe fundul mării ultimul bloc de beton de la digul protector și trebuia adușă în port. Ajunșind acolo, cuplaseră macaraua la remorcher; timonierul Dumitru Vladas dăduse semnalul de pornire, ambulase motorul și îndreptase prova spre port. Enciu coborise la cabina din pupă, să-și pregătească, în timpul drumului, seminarul la învățămîntul de partid de a doua zi. Nicolau și Tudor nu mai aveau treabă pînă la sosirea în port și se așezaseră la pupă, fumînd și contemplînd fărîmul, care arăta acum ca o dungă întinsecată prin norii de pulbere lichidă.

Vremea se arătă destul de urîtă. După ce ieșiră de la adăpostul capului Binta, vîntul se transformă aproape într-un uragan. Valurile veneau din față ca niște herbeci uriași, iar vasul gîfîia din greu, săltînd și coborînd. Elicea bătea în gol, în momentul în care pupa ieșea din apă și vasul își incetea mersul. Cînd cădea pupa pe val, elicea se înșuruba din nou în apă și remorcherul se smulgea înainte. Cablul, care slăbise, se înfindea brusc și smucitura era dublă. Băieții nu mai putură să stea pe punte. Se refugiară în cabina timonierului. Dar de-abia închisă cabina, că remorcherul se smuci înainte, ca o săgeată, căzură cu toții pe spate, izbîndu-se de peretele metalic. Se ridicară, neștiind ce s-a întîmplat. Vasul alerga acum cu toată viteza, ușor ca un fulg. Priviră înapoi pe hubloul și un strigăt țîșni din toate piepturile: „Macaraua!“

Sărise din cîrlig cablul de remorcare. Probabil, la o smucitură, ochiul de oțel alunecase din pricina buclilor și căzuse în mare. Macaraua se îndepărta cu repeziune spre fărîm. Băieții dădură buzna afară și se ciocniră cu Enciu, care, simțînd și el smucitura, năvălise pe punte. Enciu era alb ca varul. O injurătură groaznică îi sta pe buze, gata să i-o arunce în obraz timonierului; acesta execută întoarcerea, dar poate că nu mai era făcut. De macara, nu era posibil să te apropii prea mult. Vasul, destul de instabil pe valuri, putea fi zdrobit de postamentul macaralei. Navigară un timp paralel cu macaraua, privind neputincioși cum se apropiau de stîncile de la Lazu.

Încă o jumătate de oră și s-ar fi sfîrșit totul. Cum să apară în port, fără macara? Să intri așa, liniștit, să tragi sirena și să arunci parîna la baba... Și pe urmă?... Ei, da! Și pe urmă? „Am pierdut macaraua pe Marea Neagră, tovarășii!“ — asta să le spul?

Enciu își scoase vestonul de pe el și-l zvîrli, împreună cu șapca, în cabina timonei. Cînd se întoarse, mai avu timp să-i vadă pe băieți săltînd de pe bord în aer și dispărînd în valuri. Enciu se cutremură. Un val uriaș se ridica din spate, sălta remorcherul și-l înălță deasupra macaralei. În fracțiunea de secundă care se scurse, Dumitru întoarse timona la 180 de grade; vasul se aplecă pe o parte și țîșni ca o săgeată la stînga. În clipa în care urma ca valul să trîntească remorcherul de postamentul macaralei, acesta se afla la două picioare depărtare. Enciu se uită la Dumitru, fără să scoată un cuvînt. Nu mai avea putere să-i mulțumească.

Cei doi tineri, care urcaseră între timp pe macara, aruncară cablul spre remorcher. Vasul se afla tot la două picioare depărtare de macara. Cablul căzu pe puntea metalică, și roind de apă. Manevra fulgerătoare a timonierului și intervenția băieților fuseseră salvatoare. Într-o clipă, Enciu se aruncă cu burta pe cablu, îl prinse în pumnii și, tîrîndu-se pe punte, ajunse la cîrligul de sub cabina de comandă. Dintr-o smucitură, îl aruncă după gheara de oțel. Remorcherul se potolîni, cablul se întinse și macaraua se roti ușurel pe loc, oprindu-se. Remorcherul își întoarse prova înspre portul din zare.

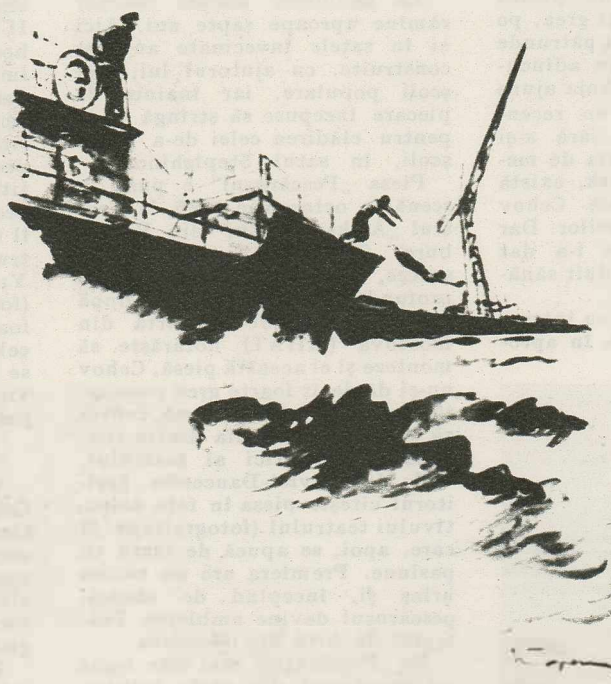
Căpitanul oftă din adîncuri, ușurat. Își privi mîinile singurînde și se miră că nu-l ustură. Ridică privirile. În urmă venea macaraua, săltînd pe valuri. Lingă piciorul ei, două siluete se stringeau zgribuite, pătrunse de vînt. Căpitanul Enciu ridică mîinile și le făcu semne, ca și cum ar fi avut fanioane. Băieții, dîrdînd de frig, descifrară îndată:

— Bravo, băieți! Utemiști de frunte, primiți salutul unui măgar bătrîn. Boxați între voi! Într-o jumătate de oră, sintem în port și vă alung răceala cu o sticlă de coniac.

— Ce zici, Nicolau? — întrebă Tudor. Nu ți se pare că bătrînul e prea aspru cu el însuși?

Nicolau zîmbi, cu tot tremurul care-l forțeca:

— El a pus întotdeauna punctul pe i, Tudore. Hai să-i urmăm sfatul pe să boxăm. Începe tu! Nu te zgîrci la lovituri!

arătau față de Enciu toată dragostea pe care i-o purtau. La cîteva ani după eliberare, se prezentă la un examen de ofițeri de marină comercială și-l trecu primul. I se dădu comanda acestui remorcher.

Nicolau și Tudor, după ce absolviseră școala, fuseseră trimiși sub comanda acestui căpitan. Se prezentaseră în tinuță de sărbătoare, îmbrăcați în uniforma nou-nouță, cu pantalonii la dungă, cu vestoanele bine călitate, cu cravate, și cu șepcile puse pe-o ureche. Căpitanul Enciu îi privise atent și parcă-l încercase un zîmbet. Și-l alungă de pe față pe dată și se încruntă mai tare.

— Bine, băieți — le spusese el. O să muncim împreună. Cer de la voi disciplină de fier și muncă cinstită. Lepădați hainele astea și luați salopetele. Pe vas, n-aveți nevoie de ele. Începeți treaba cu vopsitul bordajului din tribord.

Băieții rămăseseră puțin îngrijorați.

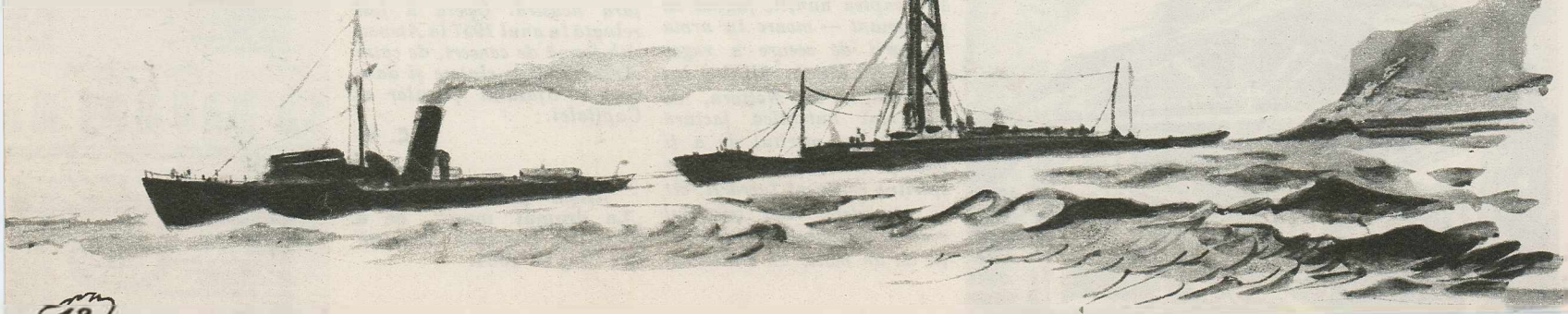
— Nu-i prea vesel căpitanul — spusese Nicolau îngîndurat.

— Om rău nu mi se pare — își dăduse cu părerea și Tudor. Numai că-i prea posomorît.

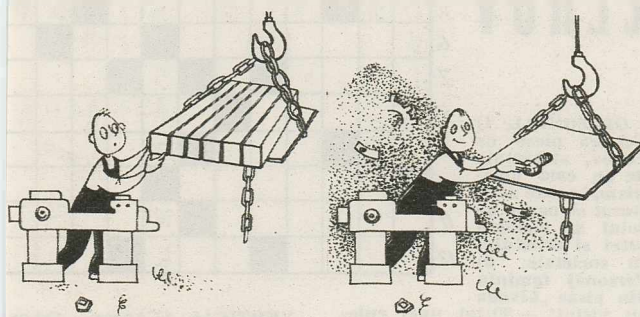
murile scilpeau de-ți luau ochii. Vinciurile funcționau ca ceasul, iar pe bordaje nici o zgîrîtură. Remorcherul lui Enciu era spiculit întotdeauna ca de paradă. Numai marele pavoaz îl mai lipsea. Cei alți căpitani îl lăudau pe Enciu. Unii îi propuseseră să facă schimb de echipaje sau, dacă nu i-ar conveni, să-i dea numai pe cei doi marinari de punte, Nicolau și Tudor. Enciu risese:

— Creați-vă cadre, fraților! Nu știți cum să lucrați cu marinarii și vreți să vi-i dau eu, gata formați?

Era mîndru căpitanul de băieții lui, dar nu le-ar fi arătat mulțumirea, chiar dacă i-l ai fi tăiat. În dimineața din ajunul părăsirii portului însă, la căpitanie, într-o seară dinătră comandantului de remorcher, i se atrăsese atenția că se poartă prea sever cu tinerii încredințați lui. Se întorsese supărat pe vas, bănuind că Tudor și Nicolau s-au plîns de el.

CU SĂRIE ȘI PĂPER

POVESTE ALPINISTĂ

Mare îmi este necazul cînd mă uit prin atelier și văd, lângă strungurile băieților, movile de span. Ca să fiu sincer, însă, și la mine situația e la fel, încît poți jura că întreprinderea de colectare a metalelor și-a deschis, lângă strung, un depozit de colectat span. Degeaba îl cărăm noi, băieții. Se adună la loc, de parcă atelierul nostru ar avea în plan sarcina să producă... span.

Dar dacă te gîndești, e normal să se întîmple toate acestea, cînd, dintr-o bară groasă de 10 cm, trebuie să scoți buloane de un țol. Veți zice dv: „De ce nu luați de la magazie o bară mai potrivită?” Așa am face dacă am avea de unde alege. Dar, la sfîrșitul lunii, magazia noastră seamănă cu un restaurant în preajma orei de închidere: servești ce mai găsești! Deci, noi trebuie să servim numai asemenea bare. Și vă închipuiți ce chin este.

Iei o bucată de bară, te uiți la ea chiorș, că are un diametru așa de... „obez”, și-ți zici: „Ce bine ar fi dacă s-ar inventa un preparat și pentru slăbirea barelor!”...

Cum nu există un asemenea preparat, slăbirea, adică degroșarea, o facem noi la strung. Și treaba asta ține, nu glumă. Ba, să vezi drăcie: se subțiază bara și se îngroașă... prețul de cost al buloanelor. Unde mai pui materialul care se risipește sub formă de munți de span! Iar cu asemenea „munți”, n-ar fi de mirare să-i vezi într-o zi pe băieții din atelier venind la lucru în costume de... alpinism, în loc de salopete.

Cu toate aceste neajunsuri, buloanele trebuie lucrate și nu-i chip de așteptat pînă vin și bare de un diametru mai mic. Așa că, de voie, de nevoie, îl imităm pe ăla din poveste, care a tăiat din pădure coșcoaga steja-

rul, ca să-și cioplească... o scobitoare.

Lucrurile ar fi mers mai departe așa, dacă într-o zi n-aș fi auzit, la cantină, doi înși de la alta masă purtînd următoarea discuție.

— Măi Nae, ar trebui să ne luăm niște ochelari de vedere. Poate așa o să ni se pară în atelier barele mai groase, să putem scoate din ele bolțurile. Că, dacă am avea bare mai groase cu un țol, nu ne-ar mai durea capul și am scăpa de atîtea rebuturi.

Eu, auzind că e vorba de bare, am și întors capul. La masa din spate discutau doi băieți din secția scularie. I-am întrebat:

— Cum e cu barele și cu rebuturile voastre?

— Da' ce le privești pe mata? — se oțărî la mine unul dintre ei. Ori ești cumva din colectivul gazetei de perete și cauți „clienți”?

— Nu, măi fraților. V-am auzit vorbind de bare. Și povestea asta ne doare și pe noi, cei din secția mecanică ușoară...

— A, și vouă vi s-au trimis bare... scrumbii?

— Scrumbii? — m-am mirat eu.

— Așa le spunem noi că-s ale naibii de subțiri, față de cele care ne-ar trebui. Și cînd le bagi la strung, numai ce te și trezești că ai scos un diametru mai mic decît al bolțurilor. De aia avem atîtea rebuturi. Așa că ne-am gîndit să tratăm barele noastre subțiri cu... untură de pește, poate s-or mai îngroașa în diametru. Și vouă vă trebuie tot bare groase?

— Groase?! Pușchea pe limbă! Dimpotrivă, noi am vrea bare subțiri. Că astea groase, pe care ni le-a dat magazia, ne fac să pierdem o multime de timp și de material.

★

Începînd de ieri, nu mai facem alpinism. Facem buloane. Și le facem bine și fără span. Alpinism o să facem în concediu. Culmea e că decizia a dat-o, la sugestia noastră, chiar inginerul-șef, care e un alpinist convins: magazia celor două secții vor schimba barele între ele. Cum s-a făcut schimbarea, s-a schimbat și aspectul geografic al secției. În loc de munți avem un bărăgan în miniatură, în care cresc... buloane. Și crește și graficul secției. Dar cel mai bucuros dintre toți sînt eu. Nu că nu-mi plac munții, dar... mor după mare. Și acum avem mare... productivitate.

V. D. POPA
și A. LĂPUȘNEANU

BĂTĂIOSUL

Uitat fiind o noapte în ograda Micușul Pușișor, pornit pe stradă, Se oțărî la lună de minie
Cu lătrături prelungi de isterie... Blînița-i pe spinare se zbrîrlise, Lătrase bietul pînă răgușise, Dar luna, sus, pe bolta înstelată, Stătea și-l asculta netulburată, Cînd, deodată—un negru norhai-hui O înghiți, pitînd-o-n burla lui Atuncea bălăiosul Pușișor A mormăit în barbă-ncetșor:
— De mai stătea pe largul bolții Bucăți-bucăți o sfrîtecam cu colții!

Ion RUȘ

FEL DE FEL

— Am izbutit să rezolvăm într-un mod fericit problema reducerilor la deplasări.
— În ce fel?
— Nu mai pleacă nici un salariat în provincie.
— Și cum țineți legătura cu terenul?
— Simplu: îi chemăm pe cei din provincie la centrală.

★

— Nu reușește să facă nimeni nimic pentru ca Marinică să fie și el primul?
— Ba da: bucătarul. Că prepară niște mîncări, încît Marinică este totdeauna primul la cantină!

V. R.

TINERETE

Scîlîpesc lumini în noaptea siderală, prin cosmos trec rachete zeci și zeci, eu stau în nava „X”-interastrală și-aștept nerăbdător s-ajung la meci. Am cam întîrziat. Ce ghinion! (Iar n-a fost gata masa la cantină!) Și pînă pe Saturn, la stadion, fac aproximativ doi ani-lumină. Cînd se juca în Lună, bunăoară, stăteam aproape și, pe timp frumos, eram ades tentat în cite-o seară să plec de la teren, încet, pe jos... Ce multă lume-i astăzi în rachetă! Ce vreți? Doar e normal să fie-așa cînd joacă într-un mare meci vedetă „Dinamo-Jupiter” cu „C.C.A.”...

Văd lângă mine stînd un bătrînel și locul i-l ofer firește-ndată. Mai am destul pînă la Saturn-Inel, dar dînsul ar putea să-mi fie tată! „Stați! Nu v-am observat. Să mă iertați!”

„Nu, am de mers doar două săptămîni. Mă duc aici, în Marie!... Nu stau!”

„Stați! E locul rezervat pentru bătrîni!” Se-ncruntă dînsul: „Extraordinar!” Și indignat mă trage apoi deoparte: „Cum? Eu, bătrîn? Sînt doar octogenar și joc extremă la „Progresul-Marte” Ce-ar zice bunicuța de-ar afla că mi se-oferă locul în rachetă?” „Bunica?” „Cred c-ai auzit de ea. E în echipa Lunii, la ștafetă!”

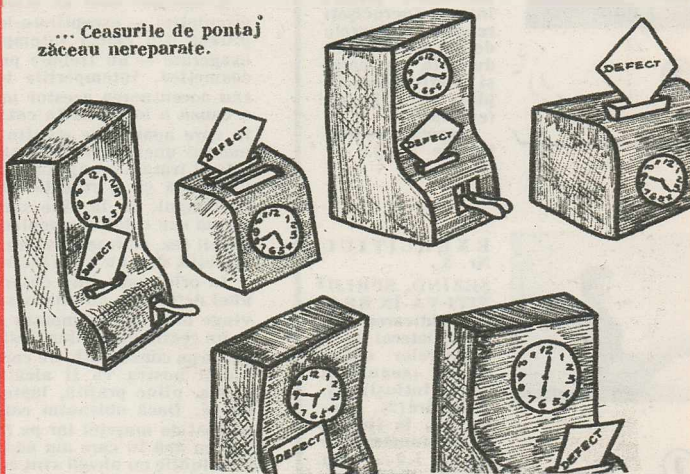
Ion ATANASIU-ATLAS

UMOR DIN ÎNTRERINDERI

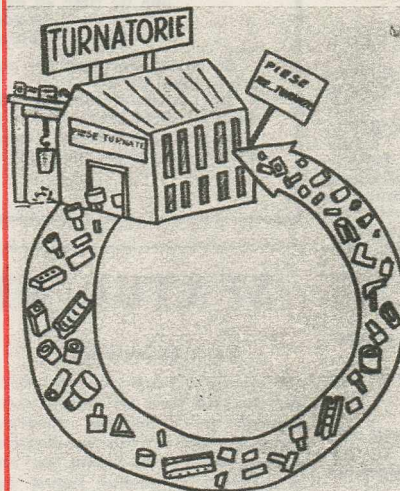
Desene apărute la gazeta de perete satirică a uzinelor „Timpuri noi”, din Capitală.

„PONTAJUL”

... Ceasurile de pontaj zăceau nereparate.

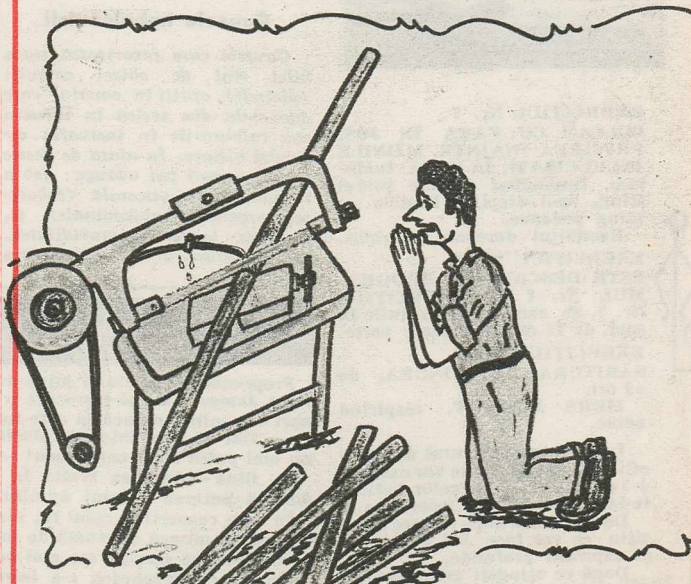
Cu concursul serviciului administrativ al uzinei, ex poziția „Ceasuri de pontaj defecte” rămîne deschisă zilnic, la orice oră...

... Procentul de rebuturi la turnătorie era foarte ridicat.

Circuit închis...

... Datorită unei defectuoase organizări, muncitorii care lucrează repere direct din bare erau obligați să piardă multe minute pentru tăierea în bucăți mai mici a barelor mari.

— Ferăstrăule, îndură-te și tale mai repede, că de o oră stau degeaba, fără material...

D. BONDUC, București. O lucrare științifico-fantastică trebuie construită cu foarte multă grijă. Fantasticul nu poate fi ancorat la întâmplare în realitatea cotidiană (denaturată, la rîndul ei, prin elemente nejustificate și neverosimile...). Materialul dv. nu are un conflict încheiat și toate elementele utilizate sînt introduse artificial (aparatul de zbor, luleaua, invocarea dintr-o dată a imponderabilității etc., etc.). Înainte de a aborda genul științifico-fantastic documentați-vă mult, citiți, urmăriți lucrările sovietice de acest gen. Și apucați-vă de lucru numai după ce ați îndeplinit aceste condiții și după ce ați construit un subiect cu adevărat interesant.

SOARE VASILE AVRAM, Rm. Vilcea. Materialele de genul celor pe care ni le-ați trimis nu corespund specificului publicației noastre. Temele abordate n-au nici o contingență cu actualitatea, iar din punctul de vedere al curiozităților prezentate, ele sînt în general cunoscute.

CORNEL LUNGU, Segarcea. Veți primi răspunsul printr-un material ce va apărea în paginile noastre.

IOAN TUDORAN, Cluj. Materialul pe care ni l-ați trimis este documentat și ridică o problemă interesantă. Dar este scris de... un om de știință,

pentru o publicație adresată celor ce vor să se specializeze în astronomie și în zboruri cosmice. Cititorii noștri vor și ei, desigur, să cunoască aceste probleme; dar pentru a și le putea apropia, expunerile trebuie să fie făcute într-o formă mai ușoară, mai accesibilă.

GHEORGHE C. TĂNASE, Saseut. Toți termenii pe care ne rugați să vi-i lămurim li găsiți explicați în Dicționarul limbii române literare contemporane, pe care-l puteți consulta la biblioteca din orașul dv.

IORDACHE DOBRESCU, Roșei. Foarte bună inițiativa dv. de a ne informa asupra noutăților din gospodăria de stat la care lucrați. Încercați însă să ne relațiați aceste fapte într-un mod mai direct, mai viu, apropiat de stilul povestirii, al reportajului. Pe lângă aceasta, materialul trebuie însoțit neapărat de o fotografie. Publicația noastră și o revistă ilustrată și cititorii vor să și vadă faptele relatate.

CONSTANTIN MĂRCUȘAN, Întorsura Buzului. De ce abordați asemenea subiecte sumbre? De ce nu folosiți fantezia — o aveți — și cunoștințele dv. pentru realizarea unor schițe științifico-fantastice care să intereseze, să educe și în același timp să dea încredere omului în forțele sale și în viitor? Citiți literatură științifico-fantastică sovietică. Vă va ajuta să vă dați mai bine seama ce calități trebuie să intrinească lucrările acestui gen.

IONEL GOCIU, Tîrgoviște. E greu să se precizeze care este tipul ideal de frumusețe feminină, pentru că noțiunea cuvințului frumusețe este foarte relativă. Ea diferă nu numai de la o țară la alta, de la o epocă istorică la alta, dar și de la om la om. Încit lăsăm decizia pe seama dv.

MODA

pentru bărbați

Desene de Martha VIDA

- 1) Un balonseide cu guler și căptușeala din blană. Se poartă și strîns în talie, cu cordon.
- 2) Sacou la un rînd, din tuid, cu pantaloni uni iar vesta tot uni, de culoare mai închisă.
- 3) Palton clasic, cu nasturii ascunși.
- 4) Alt model de palton din stofă sport cu desen, încheiat la patru nasturi. Guler din blană.
- 5) Costum clasic la două rînduri de nasturi, din stofă în dungii. Vestă uni de culoarea costumului, într-o nuanță mai deschisă.
- 6) Scurtă îmblănită, din balonseide, foaie de cort sau piele. Se încheie cu fermoar.
- 7) Alt model de scurtă, încheiată la 4 nasturi, buzunarele sînt ascunse în cusăturile fețelor.
- 8) O jachetă cu gulerul și manșetele tricotate din lînă; și strînsă la tiv printr-un cordon trasat, ce se prinde cu nasturi de buzunarele tăiate.

START...

● La Budapesta, sportul este practicat de foarte mulți tineri. Nu-i deci de mirare că astăzi capitala țării prietene este împinzită cu baze sportive, care de care mai frumoase și mai bine utilizate. Budapesta are 173 de terenuri de fotbal, 233 terenuri de tenis, 104 terenuri de baschet, 418 terenuri de volei, 38 piste de popice, 23 poligoane de tir, 10 piscine descoperite, 2 piscine acoperite și 3 patinoare artificiale. Cele mai multe dintre aceste baze sportive au fost construite în anii regimului democrat-popular, cînd s-a înălțat și cea bižuterie a arhitecturii sportive, mîndria Budapestei: „Népsztaion”.

● Știați că și şahiștii se antrenează? Nu este vorba, desigur, de studiul teoretic, ci de pregătirea fizică. Un exemplu concludent în acest sens ni-l oferă tînarul mare maestru sovietic Boris Spasski, recentul câștigător al turneului internațional de la Riga. Înaintea fiecărui concurs la care participă, Spasski studiază îndelung partidele celebre, dar nu uită să practice atletismul, înotul și halterele. El are și o probă favorită: săritura în înălțime. Performanța sa de 1,80 m este destul de puțin obișnuită pentru un... şahist!

● Mulți boxeri profesioniști, mai ales din S.U.A., trăind ani de zile într-un mediu viciat, se găsesc la apusul carierei fără nici un căpătîi. Pradă mizeriei, ei devin pungași, criminali sau gangsteri. Johnny Saxton, de pildă, fost pînă nu de mult campion mondial — acum total vlăguit de puteri și devenit „neproductiv” — a fost prins pe cînd încerca să fure un portmoneu în metro. Jack La Motta, alt fost campion al lumii, devenit proxenet, a fost condamnat la o pedeapsă corecțională. J. Giardello, fost challenger la titlul mondial, a ispășit un an închisoare pentru acte de gangsterism, iar de curînd, Tonny Galento, fostul adversar a lui Joe Louis, a fost condamnat ca patron al unui tripon clandestin din New York. Așa sfîrșesc neamărați foștii sportivi talentați, în condițiile inumane ale capitalismului.

● „Hocheiul rusesc” este foarte popular în Uniunea Sovietică, mai cu seamă în regiunile nordice. Acest gen de hochei se aseamănă în multe privințe cu fotbalul, din care pricină este denumit și „fotbal de iarnă”. El se joacă pe un teren de fotbal transformat în patinoar. Echipele au câte 11 jucători, iar pucul este înlocuit cu o minge de cauciuc (desigur de dimensiuni mai reduse decît cea de fotbal) pe care jucătorii o „șutează” cu o crosă asemănătoare celei de hochei pe iarbă. Interesant este că această populară variantă a hocheiului e practică și de femei; Alexandra Ciudina a fost într-o vreme o excelentă jucătoare de „hochei rusesc”!

● Astăzi în R.P. Chineză sporturile naționale se bucură de o deosebită prețuire spre deosebire de epoca dinaintea eliberării, cînd nu numai că se nesocotea importanța sporturilor naționale, dar se interzisese chiar practicarea unora din ele. Acum, tradiționalele trageri cu arcul, boxul chinezesc, săriturile cu caili prin cercuri aprinse, întrecerile în ridicarea greutăților și scrima chinezescă, în care sînt folosite 20 de tipuri diferite de arme, cunosc o înflorire fără precedent.

FINIȘ...

OCULUL PĂMÎNTULUI ÎN 129 DE ZILE

Ziaristul danez Cristofferson a încercat de curînd să repete recordul de viteză realizat de Phileas Fogg — eroul romanului „Ocolul pămîntului în 80 de zile”. Cristofferson a făcut pariu cu un club că va face călătoria întreprinsă de eroul sus-amîntit, folosindu-se de mijloace de transport specifice epocii în care se petrece acțiunea romanului. Din păcate, „mijloacele de transport” au jucat o festă ghinionistului „recordman”, a cărui călătorie a durat 129 de zile.

COLȚUL MICULUI DESENATOR

Problema nr. 3

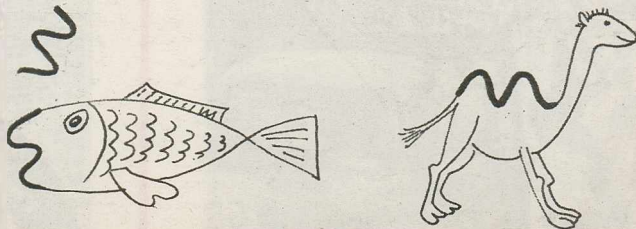
Al treilea semn pe care vi-l dăm astăzi vă arată cum puteți să desenați cu ajutorul lui un pește și chiar o cămilă.

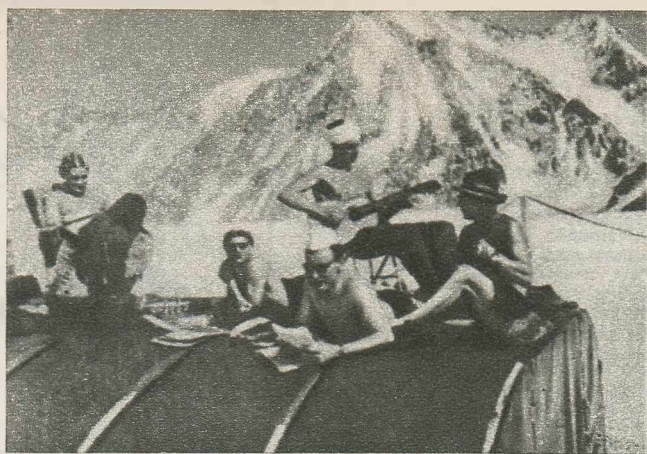
Încercați și voi, dragi copii, să găsiți și alte rezolvări folosind același semn. Să știți că cele mai frumoase rezolvări vor fi publicate.

Trimiteți desenele voastre, executate în tuș sau cerneală, pe adresa revistei „Flacăra”, menționînd pe plic pentru „Colțul micului desenator”.

Nu uitați să indicați pe desen numele și adresa voastră, școala și clasa.

Noi vă dorim spor la lucru.

BĂI DE SOARE PE... „ACOPERIȘUL LUMII”. Fotografia înfățișează un moment de odihnă al membrilor expediției organizate în Pamir de Academia de științe a R.S.S. Uzbec. Membrii acestui grup au desfășurat aici importante cercetări științifice în cadrul Anului Geofizic Internațional.

LA TEATRUL DRAMATIC DIN PHENIAN a fost recent pusă în scenă cunoscuta piesă a lui Cehov „Unchiul Vania”. Un ajutor prețios în montarea acestui spectacol l-au adus regizorul sovietic B.M. Domohovskii, artist emerit al R.S.F.S.R., și pictorul scenograf E.K. Kovalenko, de la Teatrul dramatic „Pușkin” din Moscova.

În Anglia, mișcarea pentru interzicerea experiențelor cu arma nucleară a luat în ultima vreme un puternic avânt, mai ales în urma refuzului S.U.A. de a prelungi „moratoriul” cu privire la încetarea experiențelor cu arma atomică. Printre manifestările partizanilor dezarmării nucleare din Anglia se numără și „marșul tinerețului”, care a străbătut Anglia „de la coastă la coastă” — adică de la Liverpool (în apus), la Hull (în răsărit).

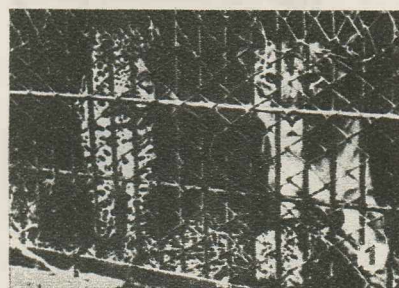
Pentru a înăbuși greva muncitorilor de la fabrica de produse de carne „Wilson & Co” din Albert Lea (Minnesota — S. U. A.) autoritățile au trimis în sprijinul patronilor mai multe companii ale gărzii naționale. În fotografie: soldați în ținută de campanie patrulând prin fața uzinelor.

Grupul de luptători pentru pace din Europa, Africa și Asia — care au părăsit recent orașul Accra, capitala Ganei, îndreptându-se spre poligonul atomic francez din Sahara pentru a protesta împotriva experimentării bombei atomice franceze — au fost arestați imediat după trecerea frontierei statului Ghana, de către autoritățile franceze. În fotografie: grupul pe străzile Accrei.

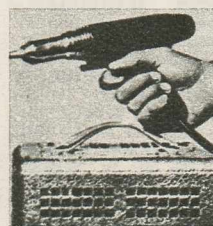
REVĂRSAREA RÎULUI GARONNE a provocat mari inundații în sud-vestul Franței.

ÎNTR-O GRĂDINĂ ZOOLOGICĂ din Ha-shin, în apropiere de Osaka (Japonia), au fost împreunați un leopard și o leoaică (foto 1). Cei doi pui rezultați, care se bucură de atenția micilor vizitatori, se aseamănă la conformația capului cu leoaica, iar blana le este pătată ca la leopardzi. (foto 2).

ÎN INSULELE GALAPAGOS se mai întâlnesc și azi broaște țestoase de o mărime neobișnuită; ele ating o lungime de peste 1,5 m și cântăresc, uneori, mai mult de 300 kilograme.

„PISTOLUL” din stînga este un... aparat de sudură pe bază de unde ultrasonice, realizat de Institutul de acustică al Academiei de științe a U.R.S.S.

DE RÎSUL... CURCILOR. Ca „punct de atracție” la o expoziție de păsări londoneză a fost organizat un concurs de creații de pălării din penne. „Creațiile” prezentate au stîrnit uimire — precum se vede — și în rîndul păsărilor...

UNDE CADE BOLA... Un obicei ciudat din Tailanda : tinerii vor să se însoare : așază într-un singur rînd, în dreptul fetei, căruiă dintre ei află de-a se un disc; fata care vrea să se mărite trebuie să lovească cu o bilă discul din fața lui. Dacă, însă, bi lovește alt disc, fata e obligată să se mărite cu posesorul acestui.

Le Monde

FĂRĂ
COMENTARI

De nombreuses personnalités demandent au gouvernement de renoncer à tout essai d'explosion nucléaire

Din toate colțurile Franței se ridică glasuri de protest împotriva intenției guvernului de a întreprinde o serie de experiențe cu arma nucleară. Acest fapt este reflectat și în facsimilul de sus, în care este reprodus un apel al demarșului francez împotriva înarmării atomice, publicat ziarul LE MONDE sub titlul „Numeroase personalități guvernului să renunțe la orice explozii nucleare”. Apelul a fost semnat de 350 de personalități ale vieții culturale din Franța, printre care profesori universitari, scriitori, artiști, clerici etc.